

ALTITUDE

AIR MOLDOVA INFLIGHT MAGAZINE • WINTER 2021-2022 • GRATUIT • FREE COPY

KELLER
HOLZ^{TM}

GASTROPUB

DFM

DUTY FREE

CHIȘINĂU
INTERNATIONAL
AIRPORT SHOP

OFERTE SPECIALE ȘI CELE MAI BUNE PREȚURI PENTRU O MARE VARIETATE DE PRODUSE DE LA BRANDURI RENUMITE

ЛУЧШИЕ МИРОВЫЕ БРЕНДЫ, ШИРОКИЙ АССОРТИМЕНТ ТОВАРОВ
И СПЕЦИАЛЬНЫЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ

SPECIAL OFFERS AND BEST PRICES FOR A WIDE VARIETY OF PRODUCTS
FROM FAMOUS BRANDS

AVANTAJELE CUMPĂRĂTURILOR ÎN DUTY FREE:

1. DOAR PRODUSE ORIGINALE DE LA PRODUCĂTOR
2. PREȚURI AVANTAJOASE
3. CONSULTANȚI PROFESIONIȘTI

ПРЕИМУЩЕСТВА ШОПИНГА В DUTY FREE:

1. ТОЛЬКО ОРИГИНАЛЬНЫЙ ТОВАР
ОТ ПРОИЗВОДИТЕЛЯ
2. ВЫГОДНАЯ ЦЕНА
3. ПРОФЕССИОНАЛЬНЫЕ КОНСУЛЬТАНТЫ

THE BENEFITS OF DUTY FREE SHOPPING:

1. ONLY GOODS FROM
THE MANUFACTURERS
2. BEST PRICES
3. PROFESSIONAL CONSULTANTS

TESTRAPID.MD

TESTRAPID.MD

• Alege să faci test **COVID-19** în cele mai sigure, comode și rapide condiții.

• Alege **TESTRAPID.MD**

• Avem **CELE MAI MICI PREȚURI** din țară și îți oferim rezultatul în doar 15 minute pentru testul **ANTIGEN** și în doar 3 ore pentru testul **PCR**.

Programează-te online scanând QR codul sau la numărul de telefon:

+ 373 78 988 988

www.testrapid.md

maib, un brand reînnoit:
MODERN, AGIL, INOVATOR

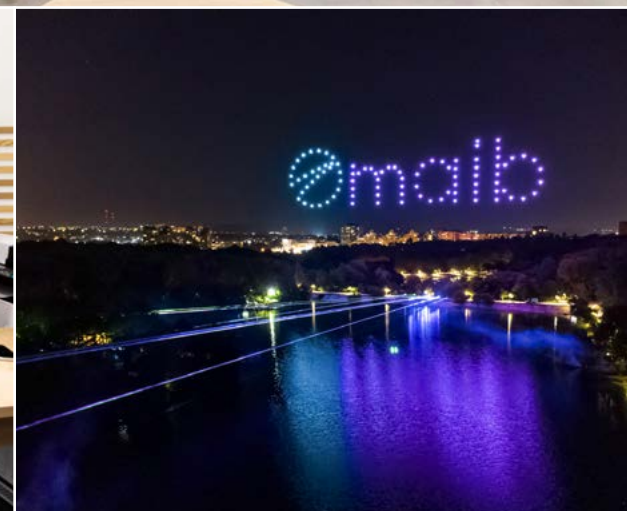
Modernă, flexibilă, creativă, noua identitate vizuală a **maib** este oglinda strategiei actualizate a băncii pentru anii 2021–2024. Banca nr. 1 în Republica Moldova își propune să creeze un nou standard al experienței clienților, făcându-le viața mai ușoară, mai bună și mai mobilă. În 30 de ani de performanță, **maib** a demonstrat stabilitate și siguranță, pășind continuu spre evoluție, inovație, spre nivelul următor, oferind mereu produse și servicii moderne.

Primii pași într-un nou deceniu al inovației **maib** sunt marcați printr-o nouă promisiune a calității – serviciile băncii urmând a deveni la un click distanță de fiecare client, orice ar face și oriunde s-ar afla.

maib ține pasul cu noile tendințe internaționale în banking și în business, continuând să fie cea mai digitalizată bancă din țară și urmărind să se extindă și în regiune.

Mai colorate, mai transparente și mai comode pentru clienți vor deveni și sucursalele băncii, prima dintre ele – Sucursala Buiucani – fiind recent inaugurată și oferind un standard nou de calitate fiecărui client.

Cu o nouă identitate, o nouă misiune, viziune și valori centrate pe client, **maib** își invită clienții să avanseze împreună la nivelul următor!

KELLER
HOLZ™
GASTROPUB

EVERY SECOND THURSDAY OF THE MONTH

MEDITERRANEAN SEAFOOD & FISH DAY

Each guest can choose any seafood of the proposed variety, then follow the preparation process and enjoy the true taste because all the products are brought from the Mediterranean especially for that day. Thus, everyone can enjoy the Mediterranean cuisine in Moldova.

71 Stefan cel Mare bd, Chisinau
Reservations: +373 68 999 910

CHIȘINĂU-TEL AVIV

CALL CENTER: +373 22 830-830
WWW.AIRMOLDOVA.MD

DRAGI PASAGERI,

Bine ați venit la înălțime! Vă mulțumim că ați ales cel mai mare, reputat și de încredere operator aerian din Republica Moldova – Air Moldova! Cu o istorie bogată, 29 de ani de activitate în care numărul zborurilor devine o cifră inestimabilă, ne continuăm avântul constant și de calitate, având ca și miză supremă siguranța, profesionalismul, grija față de fiecare pasager și de fiecare zbor.

Conturăm această ediție a revistei Altitude în jurul verbelor „a dărui” și „a avea grijă” – sunt valori incomensurabile, care deseori ne schimbă altitudinea vieții. Probabil și în acest moment, în acest zbor în care răsfoiți revista, dacă vă duceți cu gândul la a dărui și a avea grijă, amintirile și stările de recunoștință vor veni peste dvs. asemeni unor ploii calde și generoase, poate și furtunoase, intense, expresive. Memorabile, cu siguranță.

Suntem mai sensibili în acest sens în perioada sărbătorilor de iarnă, atunci când petrecem sau ne dorim mai mult timp alături de cei dragi, dar și când îndemnul de a face fapte bune începe să răsună ca un clinchet de clopoței. Și e atât de frumos când ni se întâmplă aceste emoții și când ele se extind pe durata întregului an, transformând zile ordinare în sărbătoare.

Sensibilitatea sădită la originea poporului nostru este mândrie națională. Știm să dărui, să avem grijă de oriunde în lume ne-am afla. Un zâmbet poate fi un dar de preț, la fel și un umăr de sprijin, o călătorie în sine sau oriunde în lume, o revenire acasă.

De 29 de ani zburăm împreună, de 29 de ani, oameni dragi, vă aducem acasă! ✈

DEAR PASSENGERS,

Welcome back to altitude! We thank you for entrusting your travel to the largest, most reputable and trusted air carrier in the Republic of Moldova – Air Moldova! With a rich history, 29 years of activity in which the number of flights becomes an invaluable figure, we continue our activity in a constant tempo and with high quality, having as supreme priority safety, professionalism, care for every passenger and every flight.

We outline this edition of Altitude magazine around the verbs “to give” and “to take care” – these are immeasurable values that often change the altitude of our lives. Probably even in this moment, in this flight where you browse the magazine, if you think of giving and taking care, the memories and the states of gratitude will come over you like warm and generous rains, maybe also stormy, intense, expressive and for sure, memorable.

We are more sensitive in this regard during the winter holidays, when we spend or want more time with our loved ones, but also when the urge to do good deeds begins to sound like the ringing of bells. And it is so beautiful when these emotions happen to us and when they extend throughout the year, turning ordinary days into holidays.

The sensitivity planted at the origin of our people is national pride. We know how to give, to take care of wherever we are in the world. A smile can be a precious gift, as well as a supportive shoulder, a journey to your inner self or anywhere in the world, a return home.

For 29 years we have been flying together, for 29 years, dear people, we bring you home! ✈

EDITOR
Doina Popa

ENGLISH
Maria Colisnicenco

AUTHOR SECTION
Iurie Colesnic

PHOTO
Victoria Vîprada, Kreyon, Valeriu Istrati,
shutterstock.com

DESIGN & PREPRESS
Petru Strîmbeanu

FOR ADVERTISING AND COLLABORATION:
tel. : +37369489801
email: pr@airmoldova.md

PRINTING
Bons Offices, Chişinău, Moldova

ISSN 1857-4815

COPYRIGHT
All rights reserved, including the copying
of articles. Opinions expressed in the
magazine are not necessarily those of
Air Moldova or Altitude. Responsibility for
advertising content is at the owner's risk.

COVER IMAGE: Keller Holz Gastropub

EXPLORING TASTES

Keller Holz Gastropub.
Semnătura gastronomică

14

GUEST

"Through touch".
Victoria Vîprada

18

UTILITY

Încă un pas spre viitorul fără fum:
Philip Morris își lărgeste portofoliul
de produse alternative

26

ART

Galina Vieru. Pictând satul
moldovenesc, pictând eternitatea

30

FAMILY GOALS

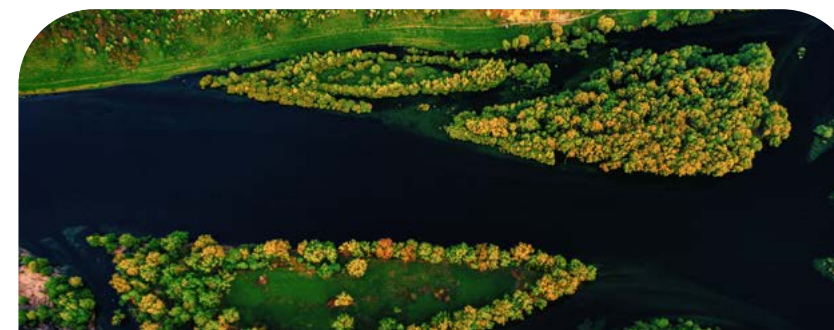
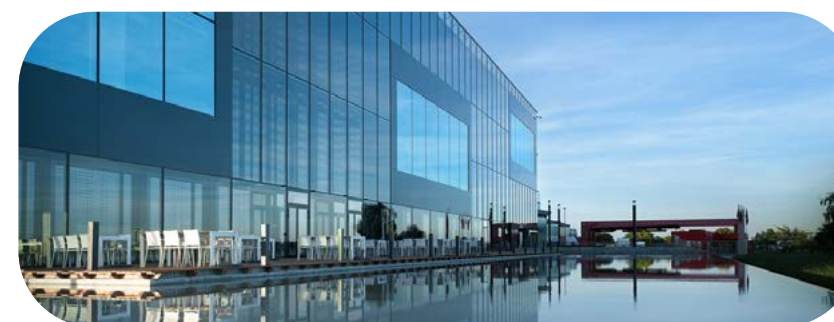
Vinul este un drum parcurs în unison
de către om și strugure

36

BE OUR GUEST AGAIN

Unforgettable Moldova

38

48

HEALTH

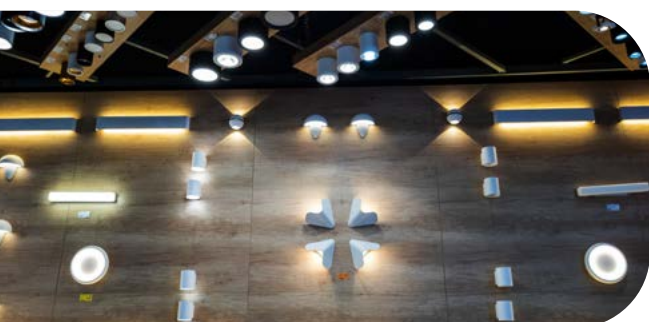
Chiar și de ai rămas fără dinți, Smile Dent Team te poate ajuta!
Even if you run out of teeth, Smile Dent Team can help you!

50

CONCEPT

DOR. Inspirat din comorile neamului
DOR. Inspired by the treasures of the nation

54

MADE IN MOLDOVA

LuminaLED – mai mult decât lumină!
LuminaLED – more than light!

56

ACTUALITY

Ramuri spre rădăcini.
Noua uniformă Air Moldova.
Branches to the roots.
The new Air Moldova uniform.

64

HISTORY

O aviatore care a făurit istoria
An aviatrix who forged history

70

GALLERY

Fascinația culturii Cucuteni
The fascination of the Cucuteni culture

EXPLORING

UMAN. Valeriu Istrati

74

FLEET

Flota Air Moldova

84

DESTINATIONS

Parteneriate și destinații

88

NEWS

Dăruiește o călătorie cu Air Moldova
Gift journeys with Air Moldova

90

OFFICES

Locații și date de contact

92

INSTAGRAM

Cele mai populare poze
#airmoldova

94

Keller Holz Gastropub

Semnătura gastronomică

Ce te face curios să vizitezi în premieră sau să revii la Keller Holz Gastropub? Succesul restaurantului în cele câteva luni de la lansare, conceptul modern și proaspăt de a combina cultura berii și gastronomia veritabilă, pofta de bere artizanală de autor în cea mai largă varietate din țară, dorința de a descoperi un loc în care să petreci timp calitativ cu prietenii, amplasarea avantajoasă pe artera principală a capitalei... sau, simplu, căutarea unei experiențe gustative într-un loc ce marchează o treaptă calitativă înaltă a industriei HoReCa în Chișinău?

Cert este că, oricare ar fi motivul, el te îndreaptă spre o armonie plăcută, relaxantă, memorabilă, atât pentru tine, cât și pentru prietenii, familia ta sau invitații tăi din străinătate. Cele câteva ore petrecute în Keller Holz Gastropub, restaurantul ce poartă eticheta „O luxoasă carte de vizită a culturii consumului de bere”, încep prin impresia vizuală pe care o oferă locația absolut inedită, de pe bd. Ștefan cel Mare 71, cu geamuri înalte, arcuite, luminoase, ce asigură comunicarea între interiorul modern, accentuat și cadrul urban cu elemente istorice.

Vizita se deschide apoi treptat, asemeni unui parfum, prin note calde de ospitalitate, gust amăru și plăcut de bere cu reflexe luminoase și o varietate gastronomică ce-ți provoacă întâi curiozitate, apoi satisfacție gustativă. Spre alegere ai rețete din întreaga lume, reinterpretate și abordate personalizat, de la snack-uri până la caracatiță și filet mignon, de la bucate clasice la sofisticate. În diversitatea meniului găsești farfuria care să corespundă dispoziției tale sau specificei vizitei. Vinete coapte pe cărbune cu cremă Labneh și coriandru, roastbeef cu spumă de piper și grissini, ravioli cu rață confi și ricotta, caracatiță coaptă pe cărbune cu legume, rasol de porc afumat cu

cartofi copti în sare... cu siguranță deja îți imaginezi cum arată fiecare dintre pozițiile de meniu. Dar gustul, gustul face marea diferență.

Apropo, Keller Holz Gastropub este și locul perfect pentru mesele de peste zi, dar și o locație potrivită pentru petreceri și comunicare, chiar și pentru o seară de Revelion sau o cină romantică neordinară... poate în zi de joi. Te întrebi de ce?

Neașteptat, dar fiecare a doua zi de joi a lunii poartă la Keller Holz Gastropub genericul *Mediterranean Seafood and Fish Day*. Fiecare oaspete poate alege din vitrină orice fructe de mare pofteste,

condimentate de somelierul casei. Vei rămâne cu siguranță uimit de regăsirea aromelor de fructe, caramelă, cafea sau ciocolată în belșugul berii, pe lângă alte nuanțe pronunțate de hamei, malț, pâine și chiar iarbă proaspătă.

Explorarea gusturilor Keller Holz Gastropub nu se încheie aici, dincolo de asocieri neașteptate între gastronomie și bere, locul este o descoperire pentru iubitorii de cocktailuri, barmanii locului aplicând secretele cocktailurilor pe bază de bere.

Rafinamentul locului este completat la nivel superlativ de o cameră de whisky unicat, în care descoperi o colecție de whisky din toată lumea, chiar și din Japonia. Pentru că whisky-ul și berea sunt făcute din malț, sunt băuturi înrudite pentru adevărații cunoscători.

Aici poți avea senzația că ești pe departe în Chișinău, dar într-un oraș german ce mustește de tradiția berii într-o cultură gastronomică, dar, totuși – Keller Holz Gastropub este un loc de referință pentru capitala Republicii Moldova. ✍

urmărind apoi procesul de pregătire și savurând gustul veritabil pentru că toate produsele sunt aduse din Mediterană în mod special pentru ziua respectivă. Astfel, fiecare se poate bucura de bucătăria mediteraneană în Moldova.

Dacă vii totuși aici pentru o petrecere cu prietenii sau o incursiune a unor oaspeți din afara țării, pentru nota de originalitate și inedit – poți opta pentru ritualul locului – degustările de bere, cu nuanțe și asocieri expresive, ghidate și

**Mun. Chișinău,
bd. Ștefan cel Mare
și Sfânt 71
Pentru rezervări:
+373 68 999 910**

Istoria Keller Holz Gastropub a început cu mult înainte de apariția sa la Chișinău și deloc în 2021. S-a înrădăcinat în pământ moldovenesc în 1997. Atunci a fost deschisă prima fabrică de bere din Moldova, care a introdus consumatorul nostru în minunata lume a berii de autor. Mai recent, pe harta țării a apărut și fabrica de bere ultramodernă Keller HOLZ. Construcția sa a început în 2019 și s-a încheiat în 2020. Berăria a fost creată cu atragerea investițiilor austriece și în parteneriat cu compania germană Caspary, lider recunoscut în tehnologia de fabricare a berii. Berari din Germania, Rusia și Moldova lucrează împreună pentru a ajuta consumatorii locali să descopere o paletă unică de arome, diversificând continuu rețetele.

Keller HOLZ este, fără îndoială, o pagină nouă și excepțională în istoria fabricării de bere artizanală din Moldova, iar Keller Holz Gastropub este locul în care simți deplin acest puls.

Din inima „FUIOR”

La peste un an și jumătate distanță din ziua lansării restaurantului Fuior la Chișinău, cuvântul fuior deseori este asociat de localnici și gurmanzi întâi restaurantului din strada Pușkin 30 și apoi obiectului tradițional pentru tors. Este o performanță să generezi un asemenea ecou și să crezi un asemenea brand în baza unor valori de tradiție modernizată și calitate, ocolind clișeele, și este o performanță să reușești să țintești un standard pe care să-l menții și să-l crești pe zi ce trece.

Amintindu-ne de cunoscuta expresie „omul sfințește locul”, am pătruns în inima Fuiorului pentru a descoperi oamenii care i-au oferit personalitate și care asigură calitatea și buna funcționare a restaurantului, oferind vizitatorilor adevărate revelații gastronomice și experiențe plăcute.

Și ce am descoperit în această inimă? O echipă armonioasă de tineri entuziaști, dedicați și îndrăgostiți de tot ce fac zi de zi, ce povestesc despre Fuior cu aceeași emoție cu care povestim noi toți despre Casa Mare din casa bunicilor – cu bucurie și atașament. O generație ce transmite tradiția strămoșească cu deosebit respect, încredințând măiestria din bucătărie chef-ului Andrei Latul, iar aspectele administrative directoarei Ludmila Pârțac și managerului proiectului Natalia Gugai. Ei toți, de fapt, construind o identitate în industria HoReCa, au trecut prin ea raze de tradiție strămoșească, perpetuând astfel valori esențiale ale neamului nostru.

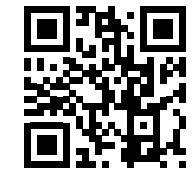
Rezultatul muncii lor îl respiri din plin la Fuior, într-o ambianță cu elemente tradiționale, în care regăsești și căldura vetrei, și galbenul spicului, și magia firului țesut.

Restaurantul Fuior este diferit de oriunde altul din oraș, având o filozofie proprie. Echipa arată și spune că Moldova

are o cultură și o istorie de care ar trebui să fim mândri. Aici totul este impregnat de căldură și confort. Veți simți sufletul Moldovei, surprins în bogăția de gusturi și emoții, având convingerea că veți fi întotdeauna un oaspete drag, primit la nivelul corespunzător. Fuior bucură prin gusturi ce amintesc de bunicii Moldovei, de focul din vatră și cu siguranță impresionează prin reinterpretarea lor modernă, la nivelul bucătăriilor mondiale, servite cu măiestrie și ospitalitate.

Probabil nu ar fi fost nimic la fel în lipsa unei idei și a unui entuziasm fără margini, în lipsa oamenilor care să creadă în această idee, precum și în lipsa unui

fundament conceptual. Dar pentru că toate s-au luat frumos de mână, avem astăzi în centrul capitalei un Fuior ce toarce domol, invitându-te în hora gastro-nomică a neamului. ✍

Chișinău,
str. Al. Pușkin 30
Pentru rezervare:
+373 68 944 944

THROUGH TOUCH

VICTORIA VIPRADA

Comunicarea tactilă și fizică între oameni, atât familie, cât și prieteni, a devenit în ultima vreme o nouă problemă inconfortabilă, precum și un subiect de reflecție și observație. Dorul după senzații senzoriale și tactile încurajează visarea și fantezia în timp ce încearcă să găsească emoții alternative și sentimente palpabile. Lucrarea pentru aceste serii a fost realizată în diferite perioade de timp și în diferite locații. Atât oamenii, cât și natura m-au inspirat. Contactul vizual, dialogul și interconectarea cu propriul corp, o piatră, o textură de scoarță de copac, mușchiul de pe ramuri – simboluri și metafore ale vieții și esențialității.

„Naturalul” în contact cu umanul pare să inhibe golul comunicării fizice regulate. În timp ce o persoană izolată, trăiește cu senzații tactile obișnuite din trecut. Manipulând cu ceața matinală naturală și cu fumul de studio, încerc să creez o atmosferă absolut eterică, cu accent principal pe corp și fizic. Intenția mea a fost să creez o serie de lucrări care să permită să facă vizibilul – perceptibil. De asemenea, simțirea întrebării, dacă imaginea vizuală fizică – senzuală, poate înlocui experiențele tactile reale, în perioadele în care oamenii sunt limitați în libertatea lor de interacțiune.

Tactile and physical communication between people, both family and friends, has become lately a new uncomfortable issue, as well as a subject of reflection and observation. Longing for sensorial and tactual sensations, encourages dreaming and fantasizing while trying to find alternate emotions and touchable feelings. The work for these series was done in different periods of time and various locations. Both humans and nature inspired me. Eye contact, dialogue and interconnection with one's own body, a stone, a tree barks texture, the moss on the branches – symbols and metaphors of aliveness and essentialness.

“The Natural” in touch with the human, seems to inhibit the void of regular physical communication. While an isolated person, lives with accustomed past tactile sensations. Manipulating with natural morning fog and studio smoke, I try to create an absolutely ethereal atmosphere with the main focus on the body and physicality. My intention was to create a series of works that will allow making the visible – perceptible. Also, sensing the question, whether physical – sensuous visual image, can replace real tactile experiences, during times when people are limited in their freedom of interaction.

Lucrările artistei foto Victoria Viprada au fost selectate de un juriu internațional și au devenit parte din principala expoziție foto a festivalului Verzasca Foto “The matter of touch” din Elveția.

The works of the photo artist Victoria Viprada were selected by an international jury and became part of the main photo exhibition of the Verzasca Photo “The matter of touch” festival in Switzerland.

Ultimii 12 ani, Victoria Vprada într-un mod ambițios cercetează media vizuală și introduce propriul său alfabet de identificare vizuală. Alegând fotografia ca modalitate și instrument de autoexprimare, ea și-a început cariera creativă devenind protagonista și actorul principal al propriilor lucrări.

Fiind decernată cu o serie de premii internaționale, artista alege studiul naturii pentru crearea unor noi semnificații și conținut prin prisma fotografiei media. Victoria se inspiră din formele naturii și lucrul cu corporalitatea ca surse principale de inspirație și le realizează sub forma unor expoziții personale.

În perioada creativă actuală, artista este focusată pe studiul metodelor de comunicare ale amintirilor nostalgice și ale imaginilor din trecut, care vor fi reflectate într-o carte foto.

Lucrările Victoriei au fost expuse în cadrul expozițiilor și concursurilor locale, cât și internaționale – România, Elveția, Portugalia, Italia, SUA și Rusia.

Vă invităm să o descoperiți inclusiv online. ✍

For the past 12 years, Victoria Vprada has been ambitiously researching visual media and introducing her own visual identification alphabet. Choosing photography as a way and tool of self-expression, she began her creative career becoming the protagonist and main actor of her own works.

Being awarded with a series of international awards, the artist chooses the study of nature to create new meanings and content through the prism of media photography. Victoria is inspired by the forms of nature and working with the corporality as the main sources of inspiration and realizes them in the form of personal exhibitions.

In the current creative period, the artist is focused on the study of communication methods of nostalgic memories and images from the past, which will be reflected in a photo book.

Victoria's works have been exhibited in local and international exhibitions and competitions – Romania, Switzerland, Portugal, Italy, USA and Russia

We invite you to discover her online as well. ✍

CHIȘINĂU-FRANKFURT

CALL CENTER: +373 22 830-830
WWW.AIRMOLDOVA.MD

AIRMOLDOVA

ÎNCĂ UN PAS SPRE VIITORUL FĂRĂ FUM:

Philip Morris își lărgeste portofoliul de produse alternative

Acum zece ani, Philip Morris International s-a angajat să transforme industria tutunului pentru a construi un viitor fără fum. Compania a pus accent pe știință și tehnologii avansate, pentru a crea produse alternative pentru fumătorii adulți, care altfel ar continua să fumeze. Urmând misiunea sa ambițioasă, Philip Morris International și-a propus să își lărgască portofoliul de produse fără fum, care ar putea, într-o zi, înlocui țigările tradiționale. Astfel, în urma unui acord semnat cu compania coreeană KT&G, în ianuarie 2020, Philip Morris International a început comercializarea unui nou dispozitiv de încălzire a tutunului produs de către KT&G.

O nouă generație de produse alternative

Fumatul reprezintă o problemă majoră pentru sănătatea publică, iar renunțarea la acest obicei este o adevărată provocare pentru peste un miliard de persoane din întreaga lume. Viziunea Philip Morris International este să ofere fumătorilor produse fără fum, fundamentate științific, care au la bază un program continuu de cercetare riguroasă, sistematică și transparentă.

„Obiectivul Philip Morris atât la nivel global, cât și în Republica Moldova, este ca fumătorii adulți, care în caz contrar ar continua să fumeze, să treacă la alternative mai puțin dăunătoare și să renunțe la țigări. Drept urmare a eforturilor echipei centrale de a dezvolta în continuu, a evalua și a distribui propria gamă de alternative, create în baza dovezilor științifice, comercializarea produselor KT&G în afara Coreei de Sud va completa portofoliul deja solid al Philip Morris. Dispozitivul companiei coreene este disponibil în zece state din întreaga lume. Curând, vom oferi și fumătorilor adulți din Moldova mai multe opțiuni pentru a renunța la țigări și le vom pune la dispoziție o gamă mai largă în materie de prețuri și

tehnologii”, declară Elena Naumenko, directorul Philip Morris Moldova.

Noul produs fără fum al companiei KT&G încălzește tutunul, având la bază tehnologia DUAL HEAT, ce asigură încălzirea uniformă a tutunului până la 350 °C. Pentru

că lipsește procesul de ardere, aerosolul generat conține niveluri mai scăzute de substanțe chimice nocive în comparație cu țigările convenționale. Deși nu este lipsit de riscuri și poate crea dependență, dispozitivul este o alegere mai bună decât continuarea fumatului.

„Toate produsele KT&G distribuite de către Philip Morris în afara Coreei de Sud au fost supuse unei evaluări minuțioase înainte de a fi comercializate, cu scopul de a ne asigura că acestea îndeplinesc cerințele de reglementare existente pe piețele pe care sunt lansate, precum și standardele înalte ale PMI față de cercetările științifice. Toate acestea, pentru

a confirma absența arderii și reducerea semnificativă a emisiilor de substanțe chimice nocive în comparație cu țigările”, a menționat Elena Naumenko.

Știința din spatele produselor fără fum

Din 2008 și până astăzi, Philip Morris International a investit peste 8,1 miliarde de dolari în știință și cercetare pentru a dezvolta produse fără fum. 430 de oameni de știință, ingineri și tehnicieni de talie mondială au participat la acest proces, care a culminat cu lansarea, acum 7 ani, a primului produs alternativ al PMI – IQOS.

„Având în vedere că în Republica Moldova peste 25% din populație fumează, iar numărul celor dependenți de țigări e în continuă creștere, este logic ca fumătorilor să le fie oferite alternative mai puțin nocive. Noile produse fără fum, care pot reduce riscurile pentru sănătate, nu exclud eforturile autorităților de îmbunătățire a sănătății publice, dar reprezintă o completare a strategiilor existente de control al tutunului”, a subliniat directorul Philip Morris Moldova.

În iulie 2020, Administrația pentru Alimente și Medicamente din SUA (FDA) a autorizat comercializarea sistemului de încălzire a tutunului IQOS drept produs din tutun cu risc modificat. Decizia FDA demonstrează că dispozitivul este un produs din tutun fundamental diferit de țigările convenționale și o alegere mai bună pentru adulții care altfel ar continua să fumeze. ✍

Cum să trimiteți rapid și ieftin bani rudelor?

SOLUȚII SIGURE ȘI AVANTAJOASE

Numărul cetățenilor Republicii Moldova plecați din țară în căutarea unui loc stabil de muncă este cuprins între 700 000 și 1 milion. Practic o treime din cetățenii noștri sunt dincolo de hotare. Cei mai mulți dintre ei și-au lăsat acasă familiile, preponderent copiii și mai totdeauna părinții – oameni de care le e dor și au grijă. Prezența este întotdeauna cea mai valoroasă, dar și întrebarea despre cum pot fi trimiși bani în siguranță și la costuri reduse celor dragi este actuală. La acest subiect, ne deschide o ușă Tudor Palaga, manager pentru dezvoltare în cadrul serviciului de transferuri internaționale de bani KoronaPay.

Agonisești și vrei să transmiți banii acasă în maximă siguranță. Cunoșc deplin această stare din două perspective, deoarece am trăit mai mulți ani în străinătate, iar în ultimul an, activez în calitate de manager pentru dezvoltare în cadrul serviciului de transferuri internaționale de bani KoronaPay (o marcă europeană a cunoscutului sistem „Zolotaya Korona”).

Sunt originar din Republica Moldova, dar locuiesc de mult timp în Europa. Povestea mea a început atunci când m-am angajat la o agenție de publicitate din Franța, după care m-am mutat în Germania, unde mă aflu și în prezent. Acum soția și copiii îmi sunt alături, iar în Moldova au rămas părinții mei, fratele meu și familia lui. În primii ani de la plecarea mea însă toate rudele locuiau în Moldova. Nu e necesar să mai spun cât de importantă a fost (și încă mai este) pentru mine sarcina trimiterii banilor.

Am încercat tot felul de servicii și am ajuns la o concluzie: deși toate par similare la prima vedere, rezultatul final poate fi foarte

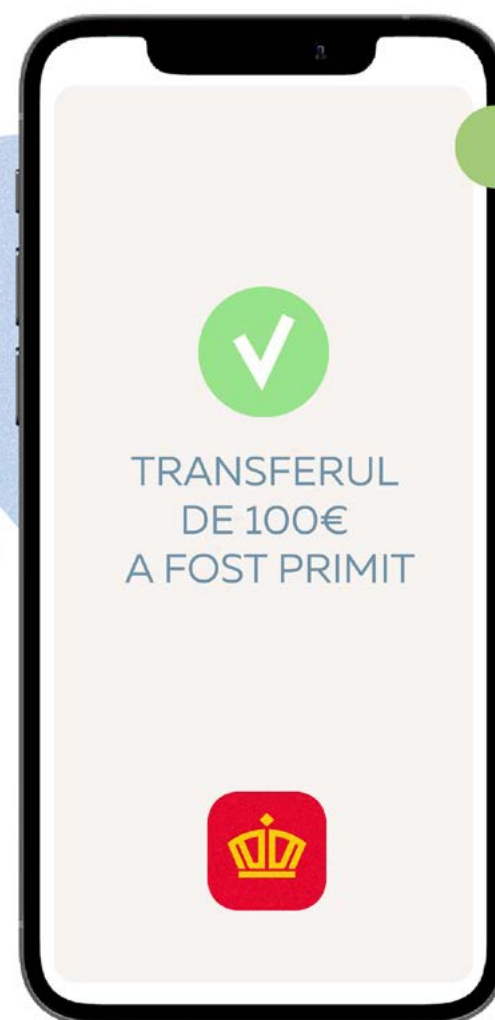
diferit, atât în ceea ce privește costul, timpul de trimitere a banilor, cât și calitatea serviciilor. Aceasta din urmă, apropo, deși poate suna ca un clișeu, este un factor foarte important. Din experiența mea în ceea ce privește transferurile de bani, am avut mai multe situații în care a fost imposibil să obțin ajutor din partea serviciului clienți. Acum, comparând această experiență cu nivelul de asistență oferit de KoronaPay, eu, ca utilizator, sunt foarte mulțumit: posibilitatea de a contacta operatorul direct în orice moment – în aplicația chat, prin e-mail, prin telefon – este un mare avantaj.

Care este costul unui transfer?

De regulă, costul unui transfer de bani se constituie din comisioane și suprataxe de schimb valutar. Atât comisioanele, cât și ratele de schimb valutar variază de la un sistem la altul, la fel ca și combinațiile dintre acestea în costul final. Anume acest cost

trebuie estimat. În prezent este foarte simplu de făcut acest lucru: majoritatea aplicațiilor, inclusiv KoronaPay, vă vor arăta valoarea comisioanelor și suma totală la primire chiar înainte de a trimite banii.

Prietenul meu Marcel, de exemplu, întotdeauna știe exact cât îl va costa transferul într-un sistem sau altul. De câțiva ani lucrează ca tehnolog la o vinărie din Italia, dar visează să revină și să facă vin în Moldova. Trimite aproape toate veniturile sale acasă, unde familia agonisește pentru viitoarea sa afacere. Când am aflat că acum folosește KoronaPay, bineînțeles, l-am întrebat ce l-a determinat să facă această alegere. „Este avantajos”, a fost răspunsul lui Marcel. Iar, după cum s-a dovedit ulterior, în Moldova familia sa poate alege: fie să primească transferul în numerar în euro la punctele de primire Zolotaya Korona sau, fără să piardă timp, să crediteze transferul pe un card în lei prin intermediul aplicației. În primul caz, banii ajung în „pușculiță”, în al doilea – pentru cheltuielile zilnice ale familiei, iar euro se schimbă la un curs valutar foarte bun.

La ce este necesar să atrageți atenția?

Atunci când alegeți un serviciu de transfer de bani, ar trebui să studiați informațiile din internet despre acest serviciu. Și atunci când vine vorba de banii proprii, nimeni nu ar dori să-și asume riscul și să folosească un serviciu necunoscut (apropo, deși KoronaPay este un serviciu tânăr pentru Europa, în Moldova toți știu despre „Zolotaya Korona”). Dacă compania este înscrisă în registrele de stat, dacă recenziile sunt în mare parte pozitive (noi, cei de la KoronaPay, suntem foarte mândri de ratingul nostru de 4,6–4,8/5 în AppStore, GooglePlay și Trustpilot), dacă există o interacțiune cu utilizatorii – toate acestea confirmă un serviciu de încredere.

Pentru unii, ușurința de utilizare este importantă. Și dacă interfața este mai mult o chestiune de gust, procedura de confirmare a identității sau a veniturilor poate fi destul de confuză. KoronaPay asigură transferul prin intermediul aplicației în câteva minute, iar pentru trimiterea de până la 1.000 de euro în interval de trei luni nu este nevoie de nici o verificare.

Un alt aspect important pentru mulți este viteza de transfer. Știind acest lucru, unele sisteme taxează suplimentar pentru urgențe. Aceasta este o abordare destul de controversată în zilele noastre. La KoronaPay, de exemplu, toate transferurile sunt procesate instantaneu în mod implicit – cum și ar trebui să fie!

Or, ce este important pentru noi, cei ale căror familii sunt departe? Este prioritar ca rudele noastre să nu ducă lipsă de nimic și să le putem ajuta rapid atunci când este necesar. Și acest lucru este foarte posibil dacă aveți la îndemână un serviciu de transfer de bani rapid, fiabil și avantajos precum KoronaPay.

Se aplică termenii și condițiile stipulate pe koronapay.com. Serviciul este furnizat de KoronaPay Europe Ltd., Licență CBC nr. 115.1.3.30. Număr de înregistrare al companiei HE375955.

GALINA VIERU

PICTÂND SATUL MOLDOVENESC, PICTÂND ETERNITATEA

Dacă ați crescut la țară, veți reveni spre prispa casei prin toate dorurile și imaginile descrise aici. E o discuție prin care ne propunem să deschidem trei porți și să pășim pe trei poteci. Întâi spre lumea de creator a Galinei Vieru, un artist plastic, poet și ilustrator ce simte prin întreaga sa ființă tradiția și autenticul, apoi, cu seninătate, împreună, ne lăsăm purtați pe celelalte două cărări bătătorite de timp și emoție – spre satul copiilor noastre și spre suflet. E de parcă ai citi o carte la bord... un om carte.

Începem printr-o curiozitate – unde vă găsec aceste întrebări? Văd tot mai des în ultima perioadă pe rețele că indicați ca și locație Sighișoara... ați fost, sunteți într-un schimb de experiență, pentru un proiect sau e despre altceva vorba?

În atelier. Exact aici m-au găsit aceste coapte, rotunde întrebări. Spălând geamuri, vopsind pereții și podeaua veche, curățind un loc pe care l-am așteptat de atâția ani. Un ungheraș în care voi crea cu cel mai mare dor și drag de tot în lume, departe de grijiile de zi cu zi, singură, față în față cu șevaletul, albul pânzei, în palmele culorii și ale lui Dumnezeu. Această toamnă mi-a dăruit, mi-a împlinit un vis, de fapt două, cel de a picta în propriul atelier și cel de a revedea Sighișoara colorată mai frumos ca oricând de către octombrie. O tabără de creație m-a adus aici, pe tărâmul lui Vlad Țepeș. Proiectul artistic „Toamna medievală” care a reunit 7 artiști, timp de 7 zile într-o locație de vis, la inițiativa unui tânăr și foarte talentat prieten și pictor, originar din orașul cetate, Rareș Kerekes. Am avut norocul să stau și în camera 7, a cărei geam gigantic mi-a oferit cele mai impresionante peisaje fie dimineața devreme, seara sau noaptea când oamenii dorm, iar luminile orașului și ale toamnei te țin captiv, cu ochii țințiți în splendoarea lor irepetabilă.

La ce atrageți cel mai des atenția explorând noi locuri? Cum vă umpleți de acele locuri, ce vă inspiră?

Aromele ce se plimbă prin aer, jocul luminilor, chipurile oamenilor întâlniți pe străzi, muzica sau zumzetul locului, relieful, linia orizontului, coloritul și desigur, arhitectura locală, elementele de decor ale caselor, streșinilor, geamurilor și porțile. Da, porțile – portalurile timpului prin care trec născându-se și trăiesc încet sau repede, ușor sau frumos, iubind, dăinuind sau murind oame-nii acestor locuri.

Apoi vin aromele caselor, decorul interior, bucătăria, culoarea și gustul mâncării, obiceiurile și, cel mai important, comunicarea cu cei care dau suflet și viață – localnicii.

În tot acest amalgam ce-l poate percepe un artist vizitând țări, orașe, sate noi, își face loc de a crește rădăcini inspirația și desigur, dorul de a reveni.

Ce vă trage totodată spre punctul de pornire? Care sunt dorurile dvs.?

Mi-e dor de acel ceva, de acel moment care face emoția umană să reînvie, să rădă ca un copil, sau să plângă de frumusețea sau nostalgia a ceea ce vede, ce simte, ce poate înflori totul pe dinăuntru din nou. Spre pornire mă trage o forță interioară de a dăruii bucurie, de a o semăna în jur prin ceea ce pot face mai bine, fie cuvânt sau culoare, zămbet, dialog sau tăceri, important e să lumineze acolo unde ajunge, să fie ceva viu, omenesc...

Unde alegeți să opriți pentru a contempla?

Cerul. Cerul nopților în orice anotimp a fost întotdeauna și rămâne a fi scara spre Dumnezeu și spre cele mai rebele gânduri ale mele.

În acest moment, dacă ați privi paleta dvs., ce culori ați alege pentru a picta satul moldovenesc? Dar ce element, compoziție ați alege să pictați? De ce?

Toată această splendidă toamnă încapă într-un galben indian. Într-un râu de nuanțe coapte, fluide, asemeni parfumului de gutui sau crizanteme. Acum, în acest moment, aș cuprinde pe pânză un sat întreg, un peisaj panoramic subliniat frumos de Nistru sau Prut, cu rândurile de case, căpițe de fân, grămezi de ciocleji, câmpuri desenate impresionant și atât de întâmplător de mâna omului simplu. Aș da drumul prin culoare cețurilor dimineții sau fumurilor serii ce inundă zărilor cu mirosuri și mătăsurii fine, franțuzești. Aș invita ultimile flori de câmp să urce în pictură, în prim plan pentru a dăinuii, pentru a încălzi sufletul atât de dornic de sinceritate pură în serile cu viscol. Aș culege tot albastrul cerului și l-aș așterne aici, deoarece el m-a plămădit să fiu așa cum sunt, cu satele și anotimpurile lui, cu zborul de păsări, cu cărările rugăciunilor mele, cu fiecare pas făcut sub el aici, în viața asta...

Care sunt elementele vizuale în jurul cărora se adună un cadru specific rural al țării noastre?

În viziunea mea, casele albastre ce le aduc din sate în picturi sunt o carte de vizită cel puțin a zonei centrale a țării noastre, cu toate că le-am întâlnit de la nord la sud, împrăștiate ca niște mărgele de cer peste tot. Elementele decorative sculptate sau tăiate în lemn, dantelele ce coboară atât de elegant și modest de sub streșini sau pe coaste de porți. Gardurile vechi de nuiele, fântânile cu colac de piatră și cumpănă de lemn, răstignirile cu un colorit naiv, dar atât de minunat în același timp, fie ele de piatră, sau lemn, cu candelile aprinse în interior, semn al credinței ce a rămas a trăi în satele cam pustii ale Moldovei. Cred că acestea ar fi principalele elemente vizuale ale unui cadru rural autentic.

În ce loc de la țară simțiți veșnicia și cum se simte veșnicia?

Mmmm, atunci când dimineața te trezesc vrăbiile din streășină cu ciripitul aproape omenesc al lor, iar soarele prin draperii pictează pe perete, atunci când pescuind gânduri hoinare te oprești din respirat pentru a asculta clopotele duminicale, atunci când mirosul de pâine coaptă trece prin porți, prin ziduri și pătrunde adânc, adânc în suflet, atunci când pomii din grădină te ning cu zăpadă de flori..., atunci când plângi la mormântul părinților dorul tău și al lor, înțelegând că tu reprezintă continuitatea și bucuria lor în această lume. Atunci și anume așa simt eu veșnicia...

Care este gustul, mirosul, senzația pe care le asociați satului?

Cel mai îmbătător miros ce l-a dăruit dintotdeauna satul a fost cel al vinului tânăr, plimbându-se toamna pe ulițele ameteite de parfum și cețuri. În serile de iarnă, pe când scârțâia zăpada sub tălpi, aroma de pâine proaspăt coaptă, prăjituri, colaci, inunda imensitatea albă și te făcea să zbori cât mai repede spre cuptor.

Gutuile... Gustul și parfumul lor pentru noi, moldovenii, semnifică cred o parte de Rai și din dragostea infinită a mamei.

Satul mi-a dăruit un milion de asocieri și ori de câte ori culeg cireșe – simt gustul vărzarilor, când înfloresc teii – simt farmecul ceaiului auriu la gura sobei, când mă plimb prin lanurile de floarea-soarelui simt aroma și gustul uleiului de casă în salata de roșii a tatei, când ies fantome albe din hogaeguri – mă teleporțez în iernile în care mă plimbam prin serile albastre din mahala, iar fumurile mă însoțeau până acasă...

Ce emoție, stare, predispunere este necesară ca să luați pânza, recuzita și să porniți un tablou ce înfățișează o casă bătrânească sau o potecă de țară?

Cred că în primul rând timpul scurt ce a mai rămas să-l trăiască acea casă mă motivează să o trec pe pânză. Atunci când găsesc ceva autentic, plin de simboluri și elemente ce ar duce pe oricine cu gândul la Moldova, nu rabd să vină inspirația sau ea vine automat când dau de ceva curios pentru mine. Peisajul este altceva față de arhitectură, pe el îl poți prinde rotund, copt, plin ca un spic în dependență de lumină, de anotimp. El rămâne, îl găsești

oricând acolo, desigur în alte haine, cu alți ochi, iar casele în fuga existenței noastre azi sunt, iar mâine dispar pentru totdeauna și nu se mai întorc așa de frumoase precum au fost odată.

Ce vă oferă un asemenea tablou la ultima tușă?

Senzația de împlinire, de fruct copt a ceea ce simt, de must de culoare, senzația că va continua să trăiască și în ochii altcuiva, că se va așterne pe retina oamenilor ce vor vrea poate să vină aici, că va cuprinde gânduri și va asculta șoapte...

Ești total epuizat după actul de creație, dar dacă ești mulțumit de rezultat simți o plăcere și o căldură interioară ce plutește prin tine ca un fum, ceva de nedescris.

Cine este Galina Vieru din rădăcini – copila cărui sat, a cărei ulițe, a căror bunici, cu ce povești ascultate la vatră?

Cred că e copilul care a crescut sub un gigantic și cel mai frumos tei din lume, într-un sat cu un nume ce te face să zâmbești uneori, adică Puținței, situat pe lângă codrii Orheiului. Satul nostru era bogat în izvoare (puțuri) și tei. Ulița noastră nu avea un titlu onorific, dar cred că ar merita unul – Cafeaua de sub teiul Mariei Semionovna. Mama pe mulți trecători îi primea cu căldură sufletească, cu ceai și cele mai rafinate dulceturi, cu minunata ei cafea. Galina Vieru a ascultat infinite povești de la tata Gavril, sub cerul înstelat, în corul broaștelor din lacul din grădină. A fost un copil zbânțuit, măsurând înălțimea și distanța până la pământ din toți copacii. Din fragedă copilărie desena toți pereții, cărțile părinților și surorilor, lăsa autografe în exemplarele de la bibliotecă, în pauze la școală desena mașini colegilor de clasă și mirese în agendele cu taine ce circulau printre bănci... A cunoscut o singură bunică, pentru un timp scurt și a îndrăgit casele albastre de lut, cu țoluri și covoare vechi, cu prispe, ale bunicilor străini. Are rădăcini de artiști, preoți, învățători și îi este recunoscătoare lui Dumnezeu pentru locul de pe harta lumii unde a sădit-o, să crească mare ca un pom.

Vă leagă amintiri de porțiță, nuc, de bunica pe care ați reușit să o îmbrățișați?

Nucul bătrân din grădină era cel mai bun prieten al tatei. Tata s-a dus într-o toamnă, nucul plânge și acum. Cireșul amar din spațele casei bunicilor, n-o să-l uit niciodată. Ce vărzari făcea mama, mmmmm... Teiul din ogradă și castanul între care atârna un leagăn de plasă și noi, trei surori sub umbra lor. Mărul sălbatic, dar atât de gustos de la porțița de mai jos de iaz. Piersicii mărunți și cu fructe pufoase, ce aveau un gust de nedescris. Cireșul alb din grădină care a crescut și a murit sub ochii mei...

Bunica pe care am avut norocul să o cunosc, locuia la Orhei. Pașii mei de copil mărunț au rămas acolo, la Slobozia Doamnei, într-o mahala cu oameni foarte calzi și cu miros de pâine. Bunica mi-a pus primii cercei, desigur fără anestezie, dar cu un zâmbet până la urechi, c-o să fiu frumoasă. Mă plimbam cu ea pe la băbuțele din preajmă, pe la târg, părinții fiind întotdeauna la școală. Bunica gătea foarte gustos și era un om cald și bun.

Cum era casa copilăriei dvs.? Mi-ar plăcea să descrieți de la poartă până în Casa Mare cu accent pe specificul tradiției.

Poarta noastră întotdeauna a fost pictată frumos, mai întâi de mama, apoi de sora Viorica, apoi de Lilia și mai târziu de mezină, adică de mine. Mama a decorat, a cuprins frumos casa părintească cu maci, iar în anul când a plecat la Dumnezeu, eu i-am pictat poarta cu florile ei preferate. Stând pe scaun în drum, a privit luuuung și mi-a spus că e mai frumoasă ca oricând. Cărarușă până la pragul casei era cândva cuprinsă de pâlcuri de mușețel, iar căsuța noastră în fiecare primăvară se trezea într-un inel de lalele, de toate culorile, cu toate parfumurile. Tot satul venea la noi după flori. În mijlocul ogrăzii teiul te așeza la masa lui și te lăsa în grija parfumului de iunie sau a ninsorii aurii de toamnă. Prăsadul bătrân de lângă pragul casei avea cele mai gustoase fructe. Pe treptele ce urcau spre ușă îl găseai deseori pe tata citind sub fumul de țigară, sau pe mama brodând. Mai sus, spre gura casei urca scara în pod, acolo se ascundea fericirea mea de copil visător, în cerdacul din pod cu geamuri și o vedere fantastică asupra satului. Ușile și ferestrele noastre spre lume întotdeauna erau albe, cu flori de lemn. Casa mare ascundea în servanți cristaluri fine, din care beam pe ascuns copil fiind, cele mai frumoase broderii și minunata noastră bibliotecă. Mama iubea culoarea, fiecare cameră o avea pe a ei și de la an la an se schimbau. În serile de iarnă, când plita sobei crăpa, pe pereții bucătăriei dansa o lumină magică, pe care o simt și acum uneori, iar pâlcurile de bujori puse de mama în verandă, în fiecare odaie, și acum emană parfum în sufletul meu.

Propun să vă amintiți patru momente de fascinație pe ulițele unui sat – în copilărie, în adolescență, la maturitate și cel mai recent.

În copilărie ne jucam cu mahalagiii până noaptea târziu în jocuri ce nu mai există probabil acum. Acel zgomot al serilor cu zâmbete, aplauze, șuierături îmi răsună încă pe ulițele satului meu.

În noaptea Învierii, calea plină cu făclii care ducea la Biserică trecând pe lângă noi, mirosul de cozonaci și bunătațuri, povestea ce stătea în spatele acestui obicei, așteptarea sărbătorii, slujba și lumina Bisericii, măreția acelei nopți, taina, sfințenia, fascinația...

Fiind studentă aduceam de acasă deseori de-ale gurii, pe un drum destul de lung în iernile geroase. Ducând cu greu torbe cu merinde, alături de tata, priveam la infinitul alb ce cucerea satul, la șarpele acoperit cu gheață ce mă ducea la Chișinău, la fumurile ce mă petreceau în vale, la albastrul caselor ce rămân lângă soba lor și îmi venea să plâng de frumusețea ce o vedeam, de greu, dar și de dor.

Părinții mei s-au prefăcut în îngeri și deși a fost o dramă pentru mine să-i pierd, ultimul drum al lor, plin de flori și lacrimi, de discipoli ce semănau trandafiri și crini în cale, de oamenii satului nostru drag, lumina celor două zile, a două drumuri, a două dureri, rămâne ceva nespuse de frumos, deși atât de trist. Ceva nespuse de dorit de noi toți, de firesc, de uman, de necesar pentru a trece împăcat portalul lumii în care te-ai străduit să faci ultimii pași pe drumuri de lacrimi, cuvinte calde și flori.

Ce vă face să nu uitați și să iubiți pentru totdeauna satul moldovenesc?

Gustul și zumzetul lui, chipul crestă de drumuri de țară, de hudițe uitate de timp, casele cumiți din palmele lui, muzica duminicilor și liniștea nopților de vară. Cântul chirieșilor și mirosul de fân cosit. Zorii de culoare roz și asfințitul dintre biserici. Oamenii calzi ca pâinea și... toată copilăria mea.

V-a îndrăgostit într-o oarecare măsură satul de pictură?

Cred că pictura m-a reîndrăgostit de sat, m-a făcut să-l văd, să-l simt în toată splendoarea lui, pe când poezia cuprinde și lacrimile și dramele născute aici.

Descrieți factologic calea dvs. până la poarta culorii, cât de ușor ați deschis-o și care au fost mai apoi evenimentele centrale care v-au oferit avânt și încredere?

Până la facultate mă jucam cu linia, cuvântul și culoarea. Am câștigat diferite concursuri de artă și literatură pentru copii, adolescenți, Universitatea totuși a fost primul și cel mai solid pas spre visul meu. Dar fundamentul viitorului de azi mi l-au pus părinții. Tata mi-a insuflat că am talent și putere de a deveni

ce îmi doresc, mama m-a pus la lecturi și comentarii literare permanent ciopind în mine ceea ce scriu azi. Pe parcursul anilor studenției am întâlnit profesori, oameni care m-au înaripat, care mi-au insuflat încredere, dar și din cei care mi-au tăiat zborul uneori cu doar câteva cuvinte. Am avut noroc de ce au semănat părinții în mine, altfel posibil cădeam. E greu la noi în artă, acasă, să fii vizibil, tot ai tăi te pot înghiți, dar e nespuse de frumos să lupți cu tot ce ai mai bun în tine pentru visul și scopul tău. România mi-a adăugat putere în zbor, mi-a dat vânt în pânze, m-a apreciat întotdeauna și m-a așteptat cu drag mereu. Participările la expoziții internaționale, tabere, Bienale, proiecte artistice de amploare, publicarea versurilor în reviste culturale de renume, vizibilitatea în presă, etc. te fac să te vezi dintr-o parte, într-un cerc mai deschis, mai larg și dacă simți că ai un pic de strălucire a ta, ceva aparte în tot frumosul lumii, continui a zbura, a te înălța, a crede definitiv în ceea ce faci.

Privind înapoi, îi mulțumesc fiecărui om care mi-a fost o lecție sau o binecuvântare.

Cum se îmbrățișează poezia și pictura și cum metafora s-a cuibărit chiar și în peisaje realiste?

Cred că se îmbrățișează ele singure, la nivel de subconștient, fără aportul meu. Nu mi-am pus niciodată scopul să scriu despre o pictură sau să pictez un poem. Sunt două izvoare ce curg prin mine neîncetat, unul când e soare și vede ceva frumos, altul când vin toamnele, nostalgiile și dorul de tot în lume. Metafora se furișează din cuvânt în culori, trecând foarte subtil, foarte delicat, de la o formă la alta deoarece o iubesc și mă definește.

Aveți un tablou din creația dvs. pe care l-ați îndrăgit în mod special? Poate fi un tablou mai iubit decât altul? Dar o poezie?

Da, indiscutabil poate fi. Creațiile sunt legate strâns, dar foarte strâns în cazul meu de emoții, de trăiri interioare, de oameni, de locuri, de timpuri, de stări. Când tata s-a stins, mi-a spus că pleacă, să nu-l plâng, că timpul a venit. Imediat după am pictat lucrarea „Alături de Dumnezeu”, o pictură diferită, care dezvăluie o poveste interioară a ceva ce nu poți reda prin cuvinte.

Înainte de a pleca mama, a stat lângă mine câteva zile admirând cum lucrez asupra picturii „Altarul casei mele”, a ieșit ceva mirific, ceva ce nu mă așteptam să pictez atunci eu, e ca un ecou de rugăciune, de gând senin. Și poemele, ele vin de parcă de undeva și toate conțin bucăți din viața sau existența mea. „Albastru orfan” este unul din acele poeme care vorbesc despre modul meu de a fi și de a percepe această lume. M-am convins cu anii, cât de bine nu ai cunoaște toate tehnicile picturii, nu poți crea nimic cu adevărat valoros dacă nu ungi cu suflet pânza sau foaia pe care urmează să scrii.

Puteți picta oricând, în orice stare, oriunde?

Nu, desigur nu. E necesară cel puțin o pace, o armonie interioară pentru a crea, un loc unde să ai o anumită predispoziție sau intimitate.

Dar când nu puteți picta?

Când sunt tristă, deprimată, când plâng, când mă simt goală pe interior, când sunt epuizată fizic, nu pot picta și nici scrie. Fiind om, poate un om mai ciudat sau poate mai sensibil, orice factori negativi mă influențează în detrimentul creației.

În toată forfota urbană, în grabă, multitasking, joburi – i-ați oprit pe oameni să le spuneți ce?

Să-i cuprind și să-i rog să deschidă ochii la cele mai frumoase mărunțișuri ale vieții, la splendoarea naturii, la amalgamul de culori ce inundă orice anotimp, la păsări, nori, la cer, la fluturi... Să le spun că sunt minunați, unici și că poate cineva în fiecare seară se gândește la ei. Trăim între 7 miliarde de oameni, cu mii de prieteni virtuali, dar încă niciodată singurătatea nu a furat atâtea vieți cum se întâmplă acum. Am înțeles că uneori un singur și simplu cuvânt, o îmbrățișare poate salva existența cuiva.

Ce ați vrea să știe lumea despre dvs.?

... că undeva la un capăt de lume există un artist ce vrea să-i convingă prin ceea ce pictează și scrie, că „Frumusețea va salva lumea” și că totul are o continuitate, iar noi suntem firul ce leagă viitorul de ea.

Ce ați vrea să nu uite lumea despre dvs.?

Sinceritatea cu care pictez, bucuria cu care mă strădui să dăruiesc bucurie, trăirile ce se transformă în emoții pictate sau rânduri de poeme. Seninul pe care îl culeg de sus și îl împart cu drag și dor de oameni, în lume. ✍

Vinul este un drum parcurs în unison de către om și strugure

WINE IS A JOURNEY MADE IN SYNERGY BY THE PEOPLE AND THE GRAPE

Vinul prinde viață prin grija și mâinile creatorului, iar un vin iubit este bineînțeles un vin de calitate, care își dezvăluie individualitatea. Asemenea vinuri se regăsesc la SĂLCUȚA.

Vinăria SĂLCUȚA este amplasată într-o vale largă, în apropierea satului Sălcuta, fondată în 1995 de către Eugen Pîslaru, un om al neamului, care de-a lungul anilor și-a petrecut viața pe aceste meleaguri și a activat în domeniul viticulturii.

Astăzi, crama este dirijată de fiul Sergiu Pîslaru și familia sa: Cornelia, Dina și Titus, care urmăresc evoluția companiei spre o dezvoltare sustenabilă și o grijă aparte față de podgoriile înzestrate cu peste 15 soiuri de struguri de origine internațională și locală. Spiritul vinificației de familie este îmbibat în întreaga activitate a companiei.

Vinurile produse acasă, la SĂLCUȚA, timp de peste 25 de ani de activitate au cucerit peste 20 de țări din Europa, America de Nord și Asia. În portofoliul de creații, persistă o varietate de vinuri individuale, de la cele produse din monosoi la cupajuri unice după rețete de familie.

Drumul vinului se regăsește și în logo-ul cramei, și reprezintă calea unde se regăsesc valorile, tradiția, legenda, dar și dăruirea, efortul, entuziasmul familiei, pentru a aduce la lumină pură reflecție a terroir-ului regiunii vitivinicole Ștefan Vodă.

Fiind printre pionierii industriei vinicole din Moldova, SĂLCUȚA aspiră să servească ca o vinărie exemplu, care are în vedere importanța mediului, implicarea localnicilor și a practicilor durabile în toate activitățile. Zi de zi, la crama se depune efort pentru a menține emoțiile vii și să se consolideze credința pentru a ne face și mai buni și mai mândri de cine suntem ca națiune și spirit.

Vinurile SĂLCUȚA se găsesc pe teritoriul Republicii Moldova în magazine fizice și online, inclusiv pe site-ul oficial SĂLCUȚA, unde iubitorii de vin au oportunitatea de a achiziționa vinuri și a opta pentru un membership al Wine Club-ului lansat în luna Noiembrie 2021. ✍

Wine comes to life with the care and the craftsmanship of the creator, and a loved wine is certainly a quality wine, that reveals individuality. Such wines are found at SĂLCUȚA.

SĂLCUȚA winery is located in a wide valley, near the village of Sălcuta, founded in 1995 by Eugen Pîslaru, a man of the nation, who over the years spent his life in these lands and worked in viticulture.

Today, the winery is run by the son, Sergiu Pîslaru's and his family: Cornelia, Dina and Titus, who follow the company's evolution towards a sustainable development and a particular care for the vineyards endowed with over 15 grape varieties of international and local origin. The spirit of family winemaking is imbued in the entire activity of the company.

The wines produced at home, in SĂLCUȚA, for over 25 years of activity have conquered over 20 countries in Europe, North America and Asia. In the portfolio of creations, a variety of individual wines are produced, from single varietal to unique blends of family recipes.

The wine path is also found in the winery's logo, and represents the way where the values, the tradition, the legend, but also the dedication, the effort, the enthusiasm of the family, to bring to light the pure reflection of the terroir in Ștefan Vodă wine region.

Being among the first pioneers of the Moldovan wine industry, SĂLCUȚA aspires to serve as an example winery, which considers the importance of the environment, the involvement of locals and sustainable practices in all activities. Every day, the people at the winery make an effort to keep the emotions alive and to strengthen the faith to make us even better and prouder of who we are as a nation and spirit.

SĂLCUȚA wines can also be found on the territory of the Republic of Moldova in physical and online stores, including on the official SĂLCUȚA website, where wine lovers have the opportunity to purchase wines and opt for a Wine Club membership, that is to be launched in November 2021. ✍

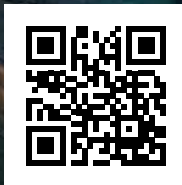

IN VIA VERITAS
SĂLCUȚA
SINCE 1995

UNICA VINĂRIE DIN MOLDOVA
TRECUTĂ PRIN 3 GENERAȚII

FAMILIE · VIN AUTENTIC · SINERGIE

www.salcutawine.md

www.moldova.travel

O țară pe care o simți întâi prin emoția ce ți-o provoacă întinderile de apă și copaci, peisaje ce impresionează prin virginitatea naturii, câmpii cât cuprinzi cu privirea lucrăte cu dragoste de oameni harnici. Apoi aceeași țară te face să nu o uiți prin oamenii săi, prin bună-tate, prin bucate alese și vin pur, prin viața autentică și senină. Prin multe alte atracții. Hai să-ți povestim toate noutățile turistice din Moldova.

A country that you feel first through the emotion aroused by the expanses of water and trees, landscapes that impress with the virginity of nature, the plains as you encompass with the eyes worked with love by hardworking people. Then the same country makes you not forget it through its people, through kindness, through chosen dishes and pure wine, through authentic and serene life. Through many other attractions. Let us tell you all the tourist news from Moldova.

UNFORGETTABLE MOLDOVA

De curând, Asociația Națională pentru Turism Receptor și Intern din Moldova a lansat portalul național turistic – www.moldova.travel. www.moldova.travel este o platformă de promovare a turismului din Moldova, accesibilă în 3 limbi: română, engleză și rusă, cuprinzând un vast număr de destinații și experiențe turistice din țara noastră, prezentate prin conținut modern, digital și actual.

Pe portalul național o să găsești un vast repertoriu de destinații și experiențe turistice din regiunile Moldovei. Acesta include:

- 16 tururi virtuale interactive a mai multor destinații populare;
- 25 trasee turistice atractive, cu hărți și repere de călătorie, inclusiv rute oenoturistice, itinerarii de observare a păsărilor, de ciclism și drumeții;
- peste 500 de obiective turistice listate;
- contacte utile pentru planificarea călătoriilor în Republica Moldova, toate accesibile consolidat pe un portal digital.

Noua resursă digitală informativă deschide dialogul despre Moldova ca destinație turistică pe piețele internaționale, cu

Recently, the National Inbound Tourism Association of Moldova launched the national tourism portal - www.moldova.travel. www.moldova.travel is a tourism promotion platform in Moldova, accessible in 3 languages: Romanian, English and Russian, comprising a vast number of tourist destinations and experiences in our country, presented through modern, digital and current content.

On the national portal you will find a vast repertoire of tourist destinations and experiences in the regions of Moldova. It includes:

- 16 interactive virtual tours of several popular destinations;
- 25 attractively described tourist routes, with maps and travel landmarks, including oeno-tourist routes, bird watching itineraries, cycling and hiking;
- over 500 objectives listed tourist destinations;
- useful contacts for travel planning in the Republic of Moldova, all accessible consolidated on a digital portal.

The new digital information resource opens the dialogue about Moldova as a tourist destination on international markets, with a showcase of cultural and tourist heritage and an

o vitrină a patrimoniului cultural-turistic și un eficient instrument de marketing și popularizare a Moldovei, realizat prin efortul comun al Proiectului de Competitivitate din Moldova finanțat de USAID, Guvernul Suediei, Guvernul Marii Britanii și Asociația Națională pentru Turism Receptor și Intern (ANTRIM), în colaborare cu Ministerul Culturii și Agenția de Investiții a Republicii Moldova.

Sectorul turistic din Moldova în perioada pandemică s-a dezvoltat, adaptat vremurilor noi și e mai pregătit pentru turiști.

Gazdele ospitaliere din Moldova te invită să „Fii Oaspetele lor din Nou!”, în cadrul campaniei lansate în această vară – #BeOurGuestAgain. În ciuda crizei cauzate de Covid-19, antreprenorii din industria turismului s-au pregătit mai bine ca niciodată, cu facilitățile de primire a turiștilor renovate, noi camere de cazare, mai multe terase, noi trasee de drumeție, au cumpărat biciclete, kayak-uri noi, au construit piscine și toți au pus ceva bun deoparte în beci și cămară, pentru oaspeții care sunt așteptați.

Printre locațiile gazdelor se includ:

effective tool for marketing and popularization of Moldova, made through the joint effort of the Moldova Competitiveness Project funded by USAID, the Government of Sweden, the Government of Great Britain and the National Inbound Tourism Association of Moldova (ANTRIM), in collaboration with the Ministry of Culture and the Investment Agency of the Republic of Moldova.

The tourism sector in Moldova during the pandemic period has developed, adapted to new times and is better prepared for tourists.

The hospitable hosts from Moldova invite you to "Be their Guest Again!", within the campaign launched this summer - #BeOurGuestAgain. Despite the crisis caused by Covid-19, entrepreneurs in the tourism industry have prepared better than ever, with renovated tourist reception facilities, new accommodation, several terraces, new hiking trails, newly-bought bicycles, new kayaks, they built pools and they all put something good aside in their cellars and pantries, for the guests who are very expected.

Host locations include:

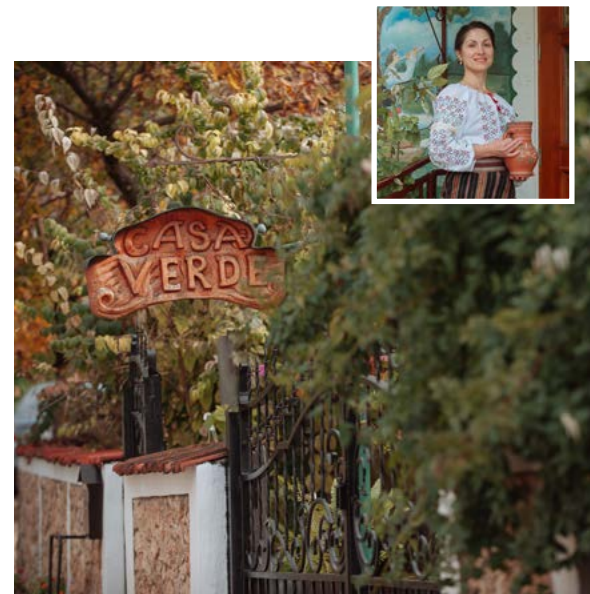
Hanul lui Hanganu din Lalova

Salut, sunt Sergiu Hanganu, un gospodar din Lalova. Te invit cu drag la pensiunea noastră – „Hanul lui Hanganu”. Sunt sigur că te voi impresiona cu colecția de vinuri și țuică, pe care o păstrează la hanul nostru. Te aștept să gusti celebrele sarmale de la Lalova și multe alte bucate pregătite după tainele bucătăriei moldovenești.

Hanul lui Hanganu from Lalova

Hi, I'm Sergiu Hanganu, a householder from Lalova. I warmly invite you to our guesthouse – “Hanul lui Hanganu”. I am sure that I will impress you with the collection of wines and brandy, which I keep at our inn. I am waiting for you to taste the famous sarmale from Lalova and many other dishes prepared according to the secrets of Moldovan cuisine.

Casa Verde

Bună, mă numesc Liliana Buzilă și sunt gazda ta la pensiunea Casa Verde. În inima stâncilor de la Orheiul Vechi se găsește Pensiunea Casa Verde, cea de-a noua casă de la începutul satului Trebujeni. Aici poți trăi din plin momente de liniște sufletească datorită gazdelor ospitaliere, atmosferei istorice și a frumuseții înconjurătoare. La Casa Verde îți poți servi cafeaua în grădina cu flori, la terasă, iar dacă-i sărbătoare – chiar în Casa Mare. Mai mult decât atât, aici poți nu doar savura din gustul bucatelor tradiționale, ci participa la prepararea acestora.

Hi, I'm Liliana Buzila, your host at Casa Verde. Casa Verde Guesthouse is right in the heart of Old Orhei cliffs, just look for house number nine from the entrance to Trebujeni village. Here you could dive into the surrounding beauty, feeling calm and cozy thanks to the hospitality extended by the hosts as well as by the atmosphere of ancient history. At Casa Verde you could sip your coffee out in the flower garden, on the terrace, and if it happens to be on a holiday – then you will be welcomed to Casa Mare. Moreover, besides tasting and enjoying traditional meals, you could also participate in cooking such.

Kayaking Tours de la Vadul lui Vodă

Bună, sunt Alex Guțaga, fondatorul primului club de kayaking din Moldova. Alături de echipa care a cucerit bătrânul Nistru, am explorat și am identificat un nou traseu magic, la Orheiul Vechi, unde apa șerpuiește printre stânci. Hai să ne cunoaștem mai bine! Te invit la o aventură pe kayak, pentru a-ți povesti mai multe despre descoperirile noastre și celebrele legende ale locului.

Vadul lui Voda Kayaking Tours

Hi, I'm Alex Gutaga, the founder of the first kayaking club in Moldova. Together with the team that conquered the old Dniester, we explored and identified a new magical route, in Old Orhei, where the water meanders through the rocks. Let's know each other better! I invite you to a kayak adventure, to tell you more about our discoveries and the famous legends of the place.

Galeriile subterane Mileștii Mici

Salut, sunt Viorel Garaz, conducătorul legendarei vinării „Mileștii Mici”, care este renumită prin colecția sa de vinuri inclusă în Cartea Recordurilor Guinness. Orașul subteran dispune de cea mai mare și vastă colecție de vinuri din lume. Te invit cu drag să descoperi farmecul și unicitatea vinurilor noastre, iar pentru o experiență de neuitat îți punem la dispoziție biciclete, pentru a te plimba pe teritoriul vinăriei.

Mileștii Mici underground galleries

Hi, I'm Viorel Garaz, head of the legendary winery “Mileștii Mici”, which is famous for its wine collection included in the Guinness Book of Records. The underground city has the largest and most extensive wine collection in the world. I warmly invite you to discover the charm and uniqueness of our wines, and for an unforgettable experience we provide you with bicycles to walk on the territory of the winery.

Agro-pensiunea Gagauz Sofrasi din Congaz

Salut, sunt Ana Statova, proprietară a unicului complex turistic tradițional din Găgăuzia. „Gagauz Sofrasi” este creația mea. Împreună cu echipa muncim în fiecare zi pentru a păstra și promova în continuare spiritul neamului meu găgăuz. Te invit la mine acasă, la „Gagauz Sofrasi”, să faci cunoștință cu atmosfera autentică găgăuză și mâncarea noastră delicioasă.

Gagauz Sofrasi agro-pension from Congaz

Hi, I'm Ana Statova, owner of the only traditional tourist complex in Gagauzia. “Gagauz Sofrasi” is my creation. Together with the team we work every day to preserve and further promote the spirit of my Gagauz nation. I invite you to my home, at “Gagauz Sofrasi”, to get acquainted with the authentic Gagauz atmosphere and our delicious food.

Crama Mircești

Bună, sunt Arcadie Foșnea, fondatorul „Cramei Mircești”, care se află chiar în inima Moldovei. Visul să am propria vinărie s-a născut încă din studenție, când învățam arta vinificației în Germania. De-a lungul anilor, am plantat câte un hectar de viță-de-vie și acum am ajuns la o suprafață de 15 hectare, care se află la cea mai înaltă altitudine din Moldova. Te invit în „Mica Toscană a Moldovei”, să deguști un pahar de vin, admirând priveliști ce-ți taie respirația.

Hi, I'm am Arcadie Fosnea, founder of the Crama Mircești Winery, located in the heart of Moldova. When I was studying, in Germany, the art of winemaking, I always had the dream of opening my own winery. When we started, we planted one hectare of vineyards, and currently reaches an area of 15 hectares. I invite you to a scenic view that will take your breath away in an unique location that is also called “Little Tuscany of Moldova”.

SUP Moldova

Bună, sunt Sergiu Iliescu, fondatorul SUP Moldova. SUP Moldova a fost fondată în anul 2018 pentru promovarea modului activ și sănătos de viață prin organizarea activităților turistice pe apă, vizite a siturilor istorice, zonelor pitorești din preajmă, suprafețelor acvatice atât din țară cât și de peste hotarele țării cu utilizarea echipamentului nautic SUP- Stand Up Paddle board.

Hi, I'm Sergiu Iliescu – the founder of SUP Moldova. SUP Moldova was founded in 2018 to promote an active and healthy way of life by organizing water tourism activities, visits to historical sites, picturesque areas near water surfaces both in the country and abroad using the SUP-Stand nautical equipment Up Paddle board.

Dacă ești în pană de idei și nu cunoști unde să mergi și ce să vizitezi, te așteptăm la Centrul Național de Informare pentru Turiști.

Centrul Național de Informare pentru Turiști (CIT) a fost deschis în anul 2017, cu scopul de a oferi informații și recomandări vizitatorilor localnici și străini privind destinațiile turistice din Moldova și se află chiar în centrul capitalei, pe bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, în clădirea istorică a Primăriei Chișinău.

În cei aproape patru ani de activitate, CIT a informat circa 20.000 de turiști din peste 95 de țări. Aici poți găsi broșuri informaționale cu destinațiile din Moldova precum: vinării, pensiuni turistice, rezervații peisagistice. În cadrul centrului sunt distribuite gratuit turiștilor materiale promoționale generale și sunt promovate serviciile actorilor din industria turismului receptor din Republica Moldova. La fel aici au loc expoziții de fotografii și picturi, pop-up shopuri, precum și evenimente de degustare a vinului și de promovare a produselor noi apărute pe piață.

Materialele sunt prezentate în limbile: engleză, italiană, poloneză, germană, franceză. De asemenea, la Centru poți beneficia gratuit de harta orașului. Chișinău Tourist City Map este bine structurată în categorii numerotate pentru a fi ușor de găsit destinațiile necesare. La fel, CIT pune la dispoziție turiștilor harta turistică a Moldovei, cu informație despre locurile frumoase ce merită vizitate.

Totodată, Centrul este o platformă de dezvoltare pentru tinerii studenți oferind posibilitatea de voluntariat și practică profesională. În incinta CIT, au fost instruiți mai mult de 90 de voluntari, creând o comunitate de adolescenți activi și viitori specialiști în domeniul turismului.

MoldovalInfoCenter

If you are out of ideas and do not know where to go and what to visit, we are waiting for you at the National Tourist Information Center.

The National Tourist Information Center (CIT) was opened in 2017, in order to provide information and recommendations to local and foreign visitors on tourist destinations in Moldova and is located right in the center of the capital, on Ștefan cel Mare și Sfânt Avenue, in the historic building of Chisinau City Hall.

In almost four years of activity, CIT has informed about 20,000 tourists from over 95 countries. Here you can find information brochures with destinations in Moldova such as: wineries, tourist pensions, landscape reservations. Within the center, general promotional materials are distributed free of charge to tourists and the services of the entrepreneurs from the receiving tourism industry in the Republic of Moldova are promoted. Also here are photo and painting exhibitions, pop-up shops, as well as wine tasting events and promotion of new products on the market.

The materials are presented in the following languages: English, Italian, Polish, German, French. Also, at the Center you can get a city map for free. Chisinau Tourist City Map is well structured in numbered categories to be easy to find the necessary destinations. Likewise, CIT provides tourists with a tourist map of Moldova, with information about the beautiful places worth visiting.

At the same time, the Center is a development platform for young students offering the possibility of volunteering and professional practice. More than 90 volunteers were trained inside the CIT, creating a community of active teenagers and future tourism specialists.

MoldovalInfoCenter

Ruta oenoturistică „Drumul Vinului Moldovei” este primul itinerar turistic al Republicii Moldova înregistrat în „ITER VITIS – Les Chemins de la vigne”, rută culturală certificată de Consiliul Europei. Afilierea europeană a fost promovată de Asociația Națională pentru Turism Receptor și Domestic (ANTRIM), cu suportul Proiectului de Competitivitate din Moldova finanțat de USAID, Guvernul Suediei și UK aid și este oficializată prin certificatul de afiliere din 28 februarie a.c.

Traseele turistice parte a Drumului Vinului Moldovei incluse în Ruta Europeană includ circuite în cele trei regiuni viticole cu Indicație Geografică Protejată, Codru, Valul lui Traian, Ștefan Vodă, cu vizite la 28 de crame, 12 vinoteci, 27 evenimente culturale vinicole și zeci de experiențe oeno gastronomice și de aventură ușoară.

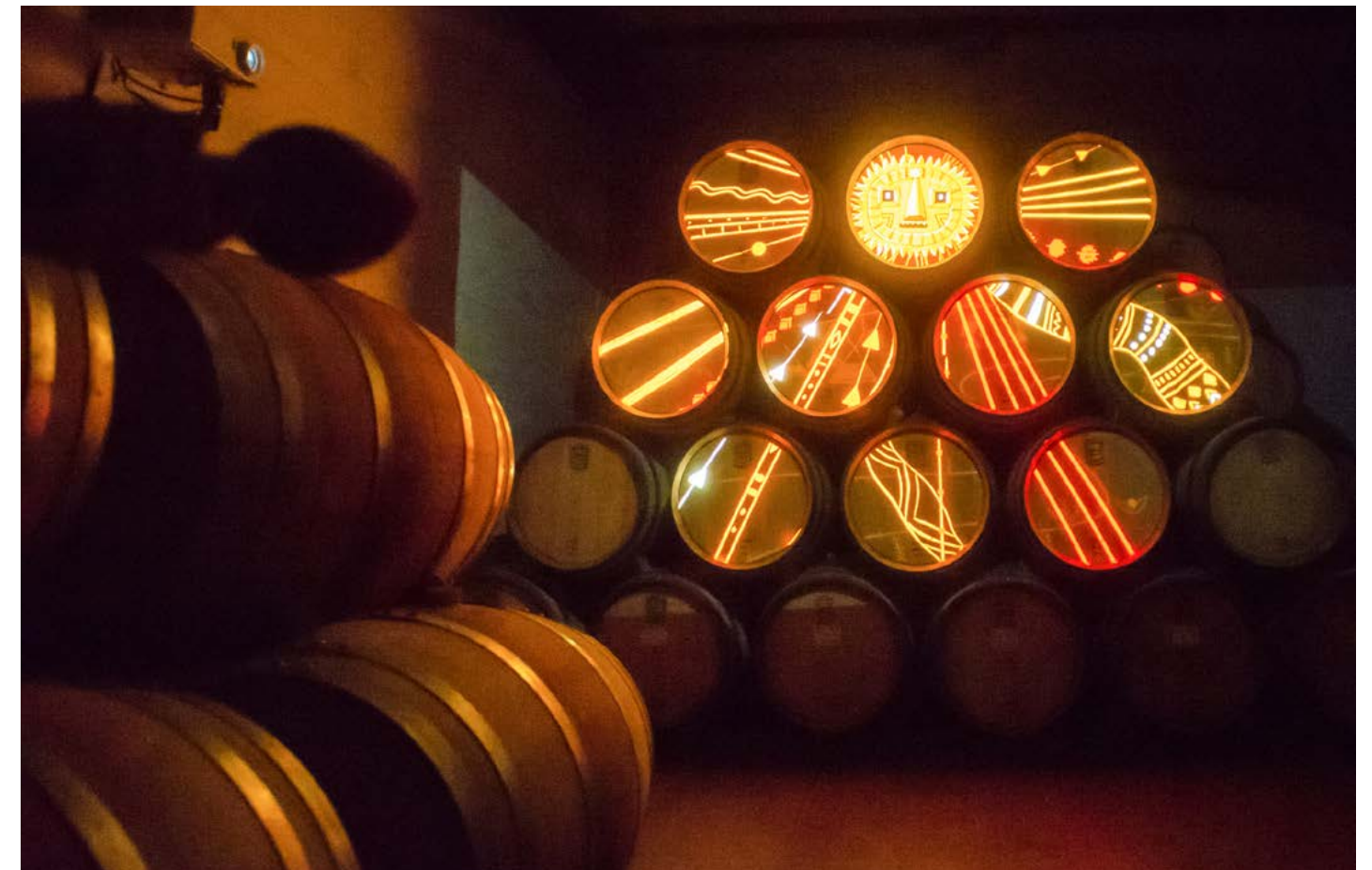
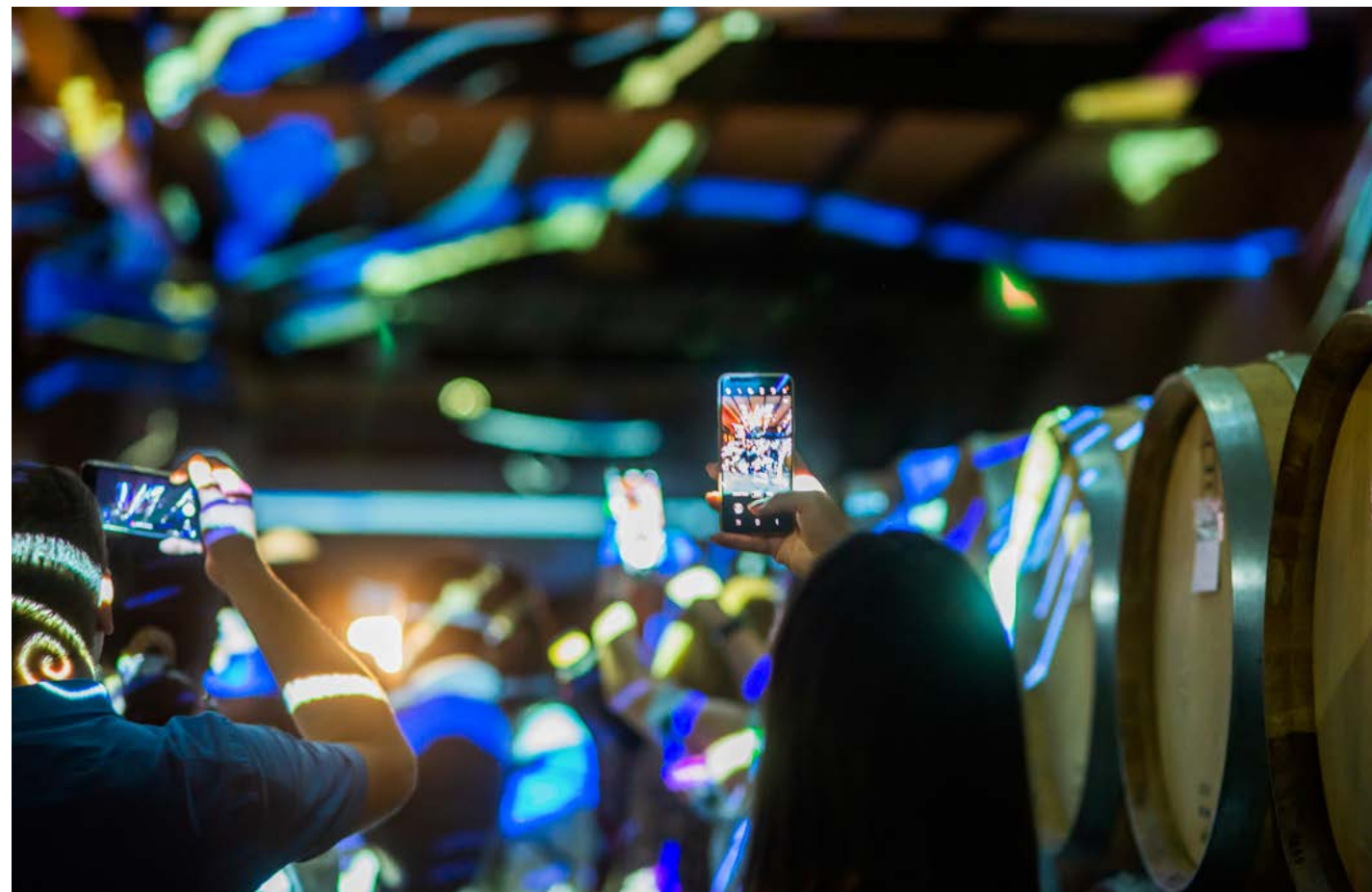
Turismul vitivinicol din țara noastră se bucură de multă popularitate în rândul turiștilor, 60% din turiștii care au vizitat Moldova au vizitat cel puțin o vinărie, iar pentru 43% dintre ei, patrimoniul vitivinicol al țării noastre a fost motivul principal care i-a convins să facă o călătorie în Moldova.

La doi ani de la integrarea Drumului Vinului Moldovei în ITER VITIS, acesta a reușit să fie decernat cu 2 premii de importanță internațională. În anul 2020, Drumul Vinului Moldovei a fost desemnat finalist și premiat în categoria „Destinație Turistică

Culturală Durabilă în 2020”, în cadrul concursului organizat de Rețeaua Europeană de Turism Cultural (ECTN). Drumul Vinului Moldovei a fost selectat de organizatori printre trei finaliști premiați în domeniul oenoturismului, pentru promovarea unui turism cultural și sustenabil.

În anul 2021, Drumul Vinului Moldovei a aplicat în cadrul concursului lansat de ITER VITIS și Phoenician Route care își propune să susțină proiectele și inovațiile din patrimoniul cultural și vitivinicol și să promoveze forme de turism responsabil, creativ. Categoria aleasă pentru participare a fost „Cea mai originală practică în enoturism”, iar ca nominat a fost aleasă proiecția de lumini din beciurile vinăriei Chateau Vartely, care povestește istoria creării vinului Moldovei. În data de 23 octombrie, la ceremonia de anunțare și desemnare a câștigătorilor, Chateau Vartely a fost desemnat învingător. Proiecția de lumini este componentă a excursiei propuse de vinărie și oferă posibilitate vizitatorilor de a trăi legenda creării vinului într-un show inedit de lumini. Proiecția are loc în sala de maturare a vinului, pe baricurile din beciul vinăriei.

În cadrul programului ITER VITIS, Asociația Națională a Turismului Receptor din Moldova va iniția programe de dezvoltare a experiențelor vitivinicole autentice, noi itinerarii pentru turiștii străini și locali și va promova aceste oferte în presa internațională și la expozițiile de profil.

The oeno-tourist route “Moldovan Wine Road” is the first tourist itinerary of the Republic of Moldova registered in “ITER VITIS – Les Chemins de la vigne”, a cultural route certified by the Council of Europe. European affiliation was promoted by the National Inbound Tourism Association of Moldova (ANTRIM), with the support of the Moldova Competitiveness Project funded by USAID, the Government of Sweden and UK aid and is formalized by the affiliation certificate from February, 28th current year.

Tourist routes, part of the Moldovan Wine Road included in the European Route comprise tours in the three wine regions with Protected Geographical Indication, Codru, Valul lui Traian, Ștefan Voda, with visits to 28 wineries, 12 wine cellars, 27 wine cultural events and dozens of oeno-gastronomic and easy adventure experiences.

Wine tourism in our country enjoys a lot of popularity among tourists, 60% of tourists who visited Moldova visited at least one winery, and for 43% of them, the wine heritage of our country was the main reason that convinced them to do a trip to Moldova.

Two years after the integration of the Moldovan Wine Road into ITER VITIS, it managed to be awarded 2 prizes of international importance. In 2020, the Moldovan Wine Road was nominated as a finalist and awarded in the category “Sustainable Cultural Tourist Destination in 2020”, in the competition organized by

the European Cultural Tourism Network (ECTN). Moldovan Wine Road was selected by the organizers among three award-winning finalists in the field of wine tourism, for the promotion of a cultural and sustainable tourism.

In 2021, the Moldovan Wine Road applied in the contest launched by ITER VITIS and Phoenician Route which aims to support projects and innovations in cultural and wine heritage and to promote responsible, creative forms of tourism. The category chosen for participation was “The most original practice in wine tourism”, and as nominee was chosen the projection of lights from the cellars of the Chateau Vartely winery, which tells the story of the creation of Moldovan wine. On October 23, at the ceremony of announcing and designating the winners, Chateau Vartely was declared the winner. The projection of lights is part of the trip proposed by the winery and offers visitors the opportunity to experience the legend of creating wine in a unique light show. The screening takes place in the wine maturation room, on the barrels of the winery’s cellar.

Within the ITER VITIS program, the National Inbound Tourism Association of Moldova will initiate programs for the development of authentic wine experiences, new itineraries for foreign and local tourists and will promote these offers in the international press and at profile exhibitions.

Petrece Vacanța de Iarnă în Moldova!

Cântecele populare, obiceiurile, tradițiile, costumele naționale sunt parte a istoriei noastre – comori inestimabile care ne definesc ca popor. Cel mai important obicei este cel de a întâlni oaspeții cu pâine coaptă, sare și un pahar de vin. În acest mod ne arătăm tot respectul și căldura cu care vă primim în casele noastre.

Avem o varietate de tradiții la capitolul sărbători de iarnă, și te invităm să le cunoști pe toate, în următoarea vacanță.

În noaptea de Crăciun fiecare gospodar își deschide larg poarta pentru a întâmpina colindătorii. Maturii, dar în special copiii umblă cu colindatul de la casă la casă, vestind nașterea Domnului. Copiii mascați corespunzător, după colind sunt răsplătiți de către gazdă cu dulciuri sau bani.

Pensiunile, vinăriile și alte locații de interes turistic din Moldova organizează programe culturale speciale pentru turiști, pentru a le prezenta tradițiile și obiceiurile de iarnă.

Cu siguranță mai avem multe să-ți povestim. Descoperă Moldova de neuitat! ✍

Spend the Winter Holidays in Moldova!

Folk songs, customs, traditions, national costumes are part of our history – priceless treasures that define us as a nation. The most important custom is to meet guests with baked bread, salt and a glass of wine. In this way, we show all the respect and warmth with which we receive you in our homes.

We have a variety of traditions for the winter holidays, and we invite you to get to know them all, in the next holiday.

On Christmas night, each householder opens his gate wide to

greet the carolers. Adults, but especially children, go caroling from house to house, announcing the birth of the Lord. Properly masked children, after the carol are rewarded by the host with sweets or money.

Pensions, wineries and other places of tourist interest in Moldova organize special cultural programs for tourists, to present their winter traditions and customs.

We certainly have a lot more to tell you. Discover the unforgettable Moldova! ✍

Acest material a fost elaborat în parteneriat cu ANTRIM, cu suportul Agenției SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID) prin Activitatea de Susținere a Competitivității în Industria Ușoară și cea a Turismului.

This material was developed in partnership with ANTRIM, with the support of EDGE Buy-in Moldova Competitiveness Transition Activity financed by USAID

Chiar și de ai rămas fără dinți, Smile Dent Team te poate ajuta!

EVEN IF YOU RUN OUT OF TEETH, SMILE DENT TEAM CAN HELP YOU!

Dacă te-ai plâns deseori în ultimul an din cauza durerilor de dinți, dacă-ți ferești zâmbetul larg din incomoditatea de ați fi văzută dantura, dacă trăiești ezitarea de a mânca orice îți dorești fiind la cină în oraș pentru că ai dinți lipsă sau dureri puternice... te invităm să te simți din nou liber în orice context și să zâmbești larg având o dantură sănătoasă. Soluția o găsești la Smile Dent Team.

Una din cauzele problemelor tale e **parodontoză**, considerată drept o boală gravă ce afectează dinții adulților, dar poate apărea și la tineri, deci, nu este exclus ca și tu să fii printre cei care o au deja, fără ca să știe asta. Ea lezează atât gingia, cât și osul. În consecință, ambele se resorb, iar dinții ajung să fie expulzați de propriul organism. Surpriză? Da, e posibil, din păcate.

Sau poate ți-ai pierdut deja câțiva sau mai mulți dinți sau îi ai în stare terminală, ai avut parte de erori medicale în tratamentul lor sau ai nevoie de restabilirea cavității bucale ca urmare a

If you have often complained in the last year due to toothache, if you avoid your wide smile from the discomfort of seeing your teeth, if you live the hesitation to eat whatever you want being at dinner in the city because you have missing teeth or strong pains... we invite you to feel free again in any context and to smile broadly with healthy teeth. You can find the solution at Smile Dent Team.

One of the causes of your problems is **periodontitis**, considered a serious disease that affects the teeth of adults, but can also occur in young people, so it is possible that you are among those who already have it, without knowing it. It damages both the gums and the bone. As a result, both are resorbed and the teeth end up being expelled by their own body. Surprising? Yes, unfortunately, it's possible.

Or maybe you've already lost a few or more teeth, or you have them in a terminal state, or you had medical errors in their treatment, or you need to restore the oral cavity as a result of

unor accidente grave? Toate aceste probleme pot fi rezolvate. Iar condiția e simplă – ai nevoie de un expert în domeniu, ce îți poate oferi și soluția potrivită.

Reabilitarea totală a danturii reprezintă un tratament complex ce respectă principiile funcționalității și esteticii dentare cu ajutorul implanturilor dentare, aplicând soluții potrivite chiar și atunci când aparent osul nativ nu permite astfel de intervenții.

Smile Dent Team s-a reprofilat anume pe acest segment de mai bine de 5 ani. În prezent, peste 200 de pacienți beneficiază lunar de serviciile și tehnologiile performante de care dispune instituția stomatologică.

Performanța este confirmată și de cele 1400 de recenzii pe rețelele de socializare, circa 10.000 de cazuri realizate prin intermediul **tehnicilor All on 4, All on 6 sau All on 8** și un departament al chirurgiei maxilo-faciale ce plasează Smile Dent Team pe prima poziție în topul experienței acumulate în domeniul **reabilitărilor totale ale danturii** din Republica Moldova.

Cu o istorie de 12 ani pe piața din țara noastră și cu peste 25.000 de pacienți tratați din 2009 până în prezent, Smile Dent Team a devenit un brand recunoscut nu doar la nivel național, prin cele trei centre stomatologice de la Chișinău, dar și pe plan internațional, cu două filiale în România – la Iași și București.

Vino în cea mai apropiată clinică Smile Dent Team și convinge-te singur că dantura sănătoasă poate fi obținută! Scapă de durerile de dinți, zâmbește și mănâncă orice îți dorești!

serious accidents? All these problems can be solved. And the condition is simple – you need an expert in the field, who can offer you the right solution.

Total rehabilitation of teeth represents a complex treatment that respects the principles of dental functionality and aesthetics with the help of dental implants, applying suitable solutions even when apparently the native bone does not allow such interventions.

Smile Dent Team has been reshaping itself in this segment for more than 5 years. Currently, over 200 patients benefit monthly from the advanced services and technologies available at our dental institution.

The performance is also confirmed by the 1400 reviews on social networks, about 10,000 cases made through **All on 4, All on 6 or All on 8 techniques** and a department of maxillofacial surgery that places Smile Dent Team on the first position in top of the experience gained in the field of **total dental rehabilitation** in the Republic of Moldova

With a history of 12 years on the market in our country and with over 25,000 patients treated from 2009 until present, Smile Dent Team has become a brand recognized not only nationally, through the three dental centers in Chisinau, but also internationally, with two branches in Romania – in Iasi and Bucharest.

Come to the nearest Smile Dent Team clinic and convince yourself that healthy teeth can be obtained! Get rid of toothache, smile and eat whatever you want!

**SMILE
DENT**
TEAM

**Or. Chișinău, str. Ismail, 88
+373 22 881 414**

**Or. Iași, str. Arcu, 18
+403 32 402 505**

**Or. București,
str. Giacomo Puccini 8a
+403 14 337 004**

DOR

Inspirat din comorile neamului

Într-o dimineață devreme, de cum soarele abia îndrăznea să cuprindă cerul, tatăl și fiica, ținându-se de mână pășeau pe străduța spre marginea satului... acolo, în stația veche, cu mozaic colorat urmau să-și strângă mâinile, să-și adune lacrimile, iar el să-i spună: „Îmi va fi dor... să te întorci cu bine!”

Și dorul ca o pâine rotundă de pe vatră se rupea în două hrinci mari, iar fiecare o lua cu sine gustând din ea... uneori cu sare, alteori cu lapte dulce și serile cu vin.

Soarele mai făcea o tură și-n aceeași stație alți pași se auzeau, alte îmbrățișări, alte destine.

Câte doruri au împărțit și câte doruri au unit într-un întreg stațiile de așteptare din satele Moldovei... În timp culoarea lor s-a lăsat mângâiată de trecere, dar dorul a rămas îmbibat în ele... și tu probabil, când treci pe lângă o stație, chiar dacă încă nu e a satului tău, simți un fior.

E dorul... dorul tuturor, ce se adună într-un neam din particule mici, la fel ca mozaicul.

Tot el, dorul, ne prinde de mâini și ne leagă într-un alt mare mozaic, invizibil, dar atât de al nostru.

DOR

Inspired by the treasures of the nation

Early one morning, as the sun barely dared to embrace the sky, the father and daughter, holding hands, walked down the alley to the edge of the village... there, in the old station, with colorful mosaic, they were going to shake hands, and gather the tears, as he was going to say, "I will miss you... come back safe!"

And the longing like a round loaf of bread broke into two large slices, and each took it with him tasting it... sometimes with salt, other times with sweet milk and evenings with wine.

The sun was spinning and in the same station other footsteps could be heard, other hugs, other destinies.

How many longings they shared and how many longings united in a whole the waiting stations from the villages of Moldova... Their color faded with the passage of time, but the longing remained soaked in them... and you probably, when you pass a station, even if not in your village, you feel a shiver.

It is the longing... the longing of all, which gathers from small particles in a single nation, just like the mosaic.

The longing also, takes us by the hands and binds us in another great mosaic, invisible, but so ours.

Prin trăirea acestui puls al emoției, Vinurilor DOR le-a fost asociat simbolul locurilor de împletire a dorului – stațiilor de așteptare. Vinurile care merg în lumea mare și care adună acasă la aceeași masă doruri, mai comunică un mesaj – esența originii noastre prin simboluri. Iar acest legământ nu e deloc întâmplător și nu se oprește aici.

Inspirate din stațiile cu mozaic, Vinurile DOR sunt despre Moldova în toată splendoarea ei – dans, muzică, soare, arome, fertilitate și savoare. Anume povestea acestor valori, reprezentate atât de vibrant pe pereții stațiilor vechi de autobuz din toată țara, este dusă mai departe, prin fiecare picătură de vin.

Produce din struguri crescuți cu grijă, scăldați în soarele cald al Moldovei și mângâiați de briza proaspătă din glie, vinurile DOR poartă cu mândrie dragostea pentru ce-i al nostru. Un mozaic de senzații – miros, culoare, sunet, gust – ce adunate împreună, trezesc emoții calde, sincere, pe care le împărtășești doar cu cei dragi. ✍

By experiencing this pulse of emotion, DOR Wines have been associated with the symbol of these places of weaving the longing – waiting stations. The wines that go to the big world and that gather longings at home at the same table, communicate another message – the essence of our origin through symbols. And this weaving is not accidental at all and does not stop here.

Inspired by mosaic stations, DOR Wines are about Moldova in all its splendor – dance, music, sun, aromas, fertility and flavor. It is the story of these values, so vibrantly represented on the walls of old bus stations across the country, that is carried on by every drop of wine.

Manufactured from carefully grown grapes, bathed in the warm sun of Moldova and caressed by the fresh breeze from our lands, DOR Wines proudly carry the love for what is ours. A mosaic of sensations – smell, color, sound, taste – which gathered together, arouse warm, sincere emotions, which you share only with your loved ones. ✍

Savurează și tu din mozaicul senzațiilor cu #DOR.

Enjoy the mosaic of sensations with #DOR.

LuminaLED mai mult decât lumină!

LUMINALED – MORE THAN LIGHT!

Povestea LuminaLED a început în anul 2019, din dragostea și pasiunea de a crea produse inovative în domeniul iluminatului cu LED la noi acasă, în Moldova. În prezent, Fabrica „LuminaLED” produce o gamă vastă de surse de iluminat cu LED: becuri, tuburi, panouri, corpuri de iluminat – peste 80 de mii de unități lunar, preconizate pentru interior, exterior, spații industriale și comerciale. Totodată, LuminaLED este într-o continuă cercetare, fiind într-un pas cu noile tendințe și tehnologii în domeniul iluminatului LED.

The story of LuminaLED started in 2019, from the love and passion to create innovative products in the field of LED lighting at our home in Moldova. At present, the “LuminaLED” Factory produces a wide range of LED lighting sources: bulbs, tubes, panels, lighting fixtures – over 80 thousand units per month, intended for indoor, outdoor, industrial and commercial spaces. At the same time, LuminaLED is in continuous research, being in step with the new trends and technologies in the field of LED lighting.

*Fabricat
în
Moldova*

Producătorul pune accent pe calitate, din acest motiv deține un laborator modern care oferă posibilitatea testării produselor finale în conformitate cu toate normele și standardele Uniunii Europene în domeniul energetic.

În timp, LuminaLED și-a extins aria de dezvoltare, astfel nu întâmplător anunță sloganul *LuminaLED – mai mult decât lumină*. Reprezentanții companiei oferă argumente convingătoare și îmbucurătoare de ce opțiunea perfectă pentru achiziționarea corpurilor de iluminat LED este anume showroomul LuminaLED.

Deoarece este cel mai mare showroom de lumini din Moldova, cu un spațiu comercial de peste 3000 mp.

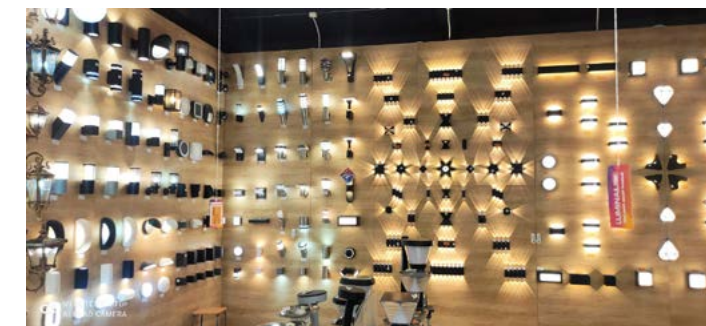
Disponem de o gamă variată de produse a celor mai cunoscute branduri, peste 35.000 de poziții: cele mai originale și non-conformiste corpuri de iluminat, articole de decor, surse de iluminat, instrumente electrice și manuale, produse pentru grădină, instalații sanitare, echipament electric și multe alte produse pentru locuința ta.

Colaborăm cu cei mai buni furnizori locali și externi – peste 200 la număr (cu produse din Turcia, Rusia, Polonia, Ucraina, China, Italia, Moldova, Belarus).

Fidelitatea fiecărui client în parte este răsplătită cu amabilitate, produse calitative, dar și cele mai avantajoase prețuri. La LuminaLED mereu găsești oferte pentru orice gust!

Ținem mult la timpul tău prețios, de aceea pentru a te simți confortabil, îți punem la dispoziție o sală de așteptare pentru timpul cât comanda ta este în proces de verificare și eliberare. Nu ai decât să te relaxezi pe o canapea savurând o cafea aromată.

Ești așteptat cu drag la LuminaLED! ✍

The manufacturer emphasizes quality, which is why it has a modern laboratory that offers the possibility to test the final products in accordance with all the norms and standards of the European Union in the energy field.

Over time, LuminaLED has expanded its development area, so it is no coincidence that the *LuminaLED slogan is – more than light*. The company's representatives offer convincing and gratifying arguments as to why the perfect option for purchasing LED lighting fixtures is the LuminaLED showroom.

Because it is the largest light showroom in Moldova, with a commercial space of over 3000 square meters.

We have a wide range of products of the most well-known brands, over 35,000 positions: the most original and non-conformist lighting fixtures, decorative items, lighting sources, electrical and manual tools, garden products, plumbing, electrical equipment and many other products for your home.

We collaborate with the best local and foreign suppliers – over 200 in number (with products from Turkey, Russia, Poland, Ukraine, China, Italy, Moldova, Belarus).

The loyalty of each customer is rewarded with kindness, quality products but also the best prices. At LuminaLED you can always find offers for every taste!

We care a lot for your precious time, therefore, in order to feel comfortable, we provide you with a waiting room for the time when your order is in the process of verification and release. All you have to do is relax on a couch enjoying an aromatic coffee.

You are welcome at LuminaLED!

LUMINALED
Mai mult decât lumină!

mun. Chișinău, str. Mihail Sadoveanu, 42
Tel.: (+373) 69 202 042
e-mail: sales@LuminaLED.md
www.LuminaLED.md

Facebook Instagram YouTube

RAMURI SPRE RĂDĂCINI

BRANCHES TO THE ROOTS

Începând cu rodnicul octombrie, echipajele de zbor Air Moldova poartă o nouă uniformă, de un albastru intens, cu piese vestimentare noi, incluzând în premieră veste ce sunt purtate în timpul deservirii pasagerilor și pantaloni în sezonul rece.

Starting with the fruitful October, Air Moldova flight crews wear a new uniform of an intense blue, with new garments, including for the first time vests that are worn during the service of passengers and trousers for the cold season.

Dincolo de aceste aspecte practice și comode, noua uniformă transmite un mesaj simbol, eșarfele însoțitoarelor de bord și cravatele bărbaților fiind un leitmotiv pentru tradiție, iubire față de patrie, dor, incluzând în sine culorile tricolorului și elemente naționale stilizate precum Pomul Vieții, brandul de țară al Republicii Moldova.

Odată ce ați urcat la bord, fie că vă îndreptați spre Republica

Moldova sau pregătiți pentru decolare de pe Aeroportul Internațional Chișinău, fie că sunteți cetățean al Republicii Moldova sau un vizitator, contactul vizual cu elementele tradiționale și culorile simbol ale neamului nostru, generează o emoție – o emoție ce asemeni unor ramuri duce spre rădăcini.

În pictorialul ce a însoțit lansarea noilor uniforme, echipajul Air Moldova a ales să meargă la rădăcini. Sunt locuri ce oglindesc valoare, istorie, caracter. Locuri care vă așteaptă.

Beyond these practical and comfortable aspects, the new uniform sends a symbolic message, the scarves of the flight attendants and men's ties being a leitmotiv for tradition, love of country, longing, including the colors of the tricolor and stylized national elements such as the Tree of Life, the brand of country of the Republic of Moldova.

Once you have boarded, whether you are heading to the

Republic of Moldova or preparing to take off from Chisinau International Airport, whether you are a citizen of the Republic of Moldova or a visitor, eye contact with the traditional elements and symbolic colors of our nation, generates an emotion – an emotion that like branches leads to the roots.

In the pictorial that accompanied the launch of the new uniforms, the Air Moldova crew chose to follow the roots. There are places that reflect value, history, character. Places waiting for you.

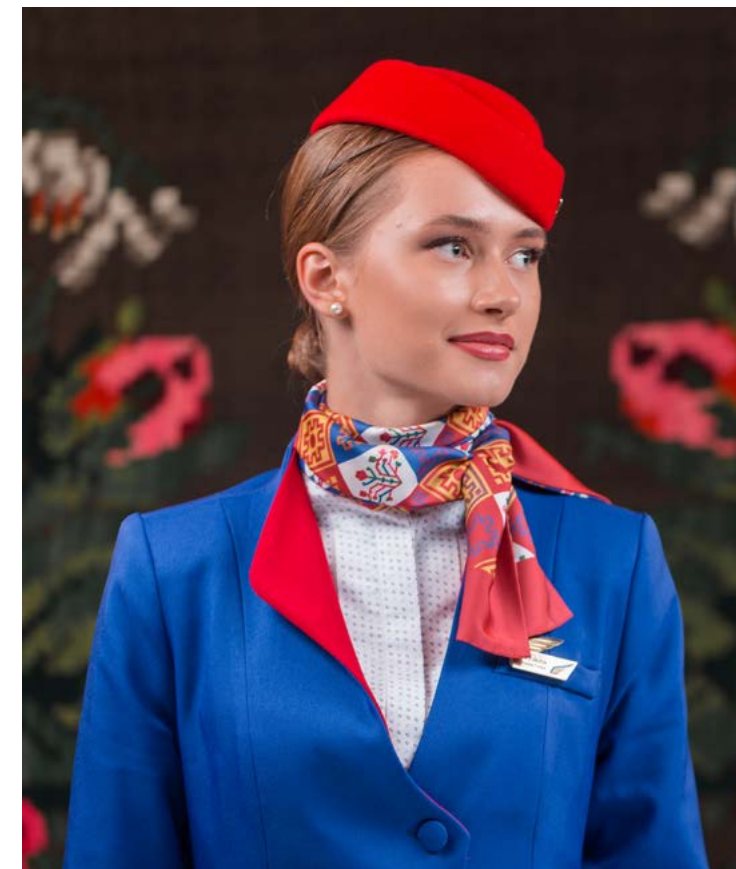

Muzeul Național de Istorie a Moldovei

Muzeul Național de Istorie a Moldovei se numără printre cele mai importante instituții muzeale din Republica Moldova, atât din punctul de vedere al patrimoniului său, cât și al prestigiului științific.

National Museum of History of Moldova

The National Museum of History of Moldova takes place among the most important museum institutions of the Republic of Moldova, in terms of both its collection and scientific prestige.

Pensiunea Casa din Lunca

Este prima pensiune rurală din Republica Moldova. De mai bine de 10 ani, turiști de pe toate cele 5 continente, dar și localnici, aleg să vină aici, descoperind un peisaj de neuitat de pe malul râului Răut.

Casa din Lunca Guesthouse

Is the first rural guesthouse from the Republic of Moldova. For more than 10 years, tourists from all 5 continents and also locals, choose coming here discovering an unforgettable landscape on the bank of the river Raut.

Vinăria Cricova

„Cricova” reprezintă un Complex Subteran unic, care s-a remarcat în întreaga lume pentru labirinturile sale imense și pentru vinurile sale. Este prima întreprindere din Moldova care produce vin spumant după metoda celebrului călugăr Dom Pérignon – „Méthode Traditionelle”. Este prima și unica întreprindere decorată cu cea mai înaltă distincție de stat, Ordinul Republicii și este declarată Patrimoniul Cultural-Național al țării.

Cricova Winery

“Cricova” is a unique Underground Complex, which has stood out all over the world for its huge labyrinths and its wines. It is the first company in Moldova to produce sparkling wine according to the method of the famous monk Dom Pérignon – “Méthode Traditionelle”. It is the first and only enterprise decorated with the highest state distinction, the Order of the Republic and is declared a part of the Cultural-National Heritage of the country.

Casa cailor Rîșcova

O alternativă sănătoasă pentru comunicarea și educația cailor. De când a fost înființat Sanctuarul Cailor Rîșcova, aici au fost organizate aproape 60 de evenimente, întâlniri, ateliere, seminarii, vizite de grup și chiar un festival tematic.

Horse House Riscova

A healthy alternative for horse communication and education. Since the Horse Sanctuary Rîșcova was established, it has organized close to 60 events, meetings, workshops, seminars, group visits and even a themed festival.

Orașul antic Orheiul Vechi este un complex natural și istoric, situat într-un cot îngust al râului Răut. Peisajul natural al stâncii calcaroase, erodat de râu, este combinat cu vestigiile arheologice ale civilizației antice Trypillian. ✍

The ancient city of Old Orhei is a natural and historical complex, located in a narrow bend of the Raut River. The natural landscape of limestone rock, eroded by the river, is combined with archaeological vestiges of the ancient Trypillian civilization. ✍

our
media
friend **Kreyon**

Acest proiect foto a fost conceput cu dedicație și creativitate de echipa media Kreyon.
This photo project was made with dedication and creativity by the Kreyon media team.

Nadya Gudumak

designer Nikita Rinadi, creatoarea
noilor uniforme Air Moldova

designer of Nikita Rinadi, the creator
of the new Air Moldova uniforms

Noua uniformă, despre Oameni frumoși

THE NEW UNIFORM, ABOUT BEAUTIFUL PEOPLE

Noua imagine Air Moldova este, de fapt, cartea de vizită a țării noastre. În calitate de designer, mi-am dorit cu tot dinadinsul să transmit că oamenii noștri sunt frumoși, atât la suflet, cât la chip și port!

Uniformele Air Moldova sunt deja de culoare albastră și nu am ales întâmplător această nuanță. Astfel, am vrut să accentuăm, odată în plus, calmitatea specialiștilor noștri, încrederea pe care o oferă în timpul serviciului și, desigur, asocieră cu albastrul înălțimilor, munca acestor oameni minunați fiind la sute de kilometri distanță de sol, în îmbrățișarea cerului.

A crea uniforma pentru echipajele celui mai reputat operator aerian din țară a fost un vis pentru mine, mi-am dorit de mai mulți ani să-mi asum această lucrare simțind-o ca pe un mod în plus de a manifesta iubirea față de neam. Totodată a fost o provocare profesională pe care mi-o doream. Astfel, de fiecare dată când Air Moldova anunța concursul pentru crearea uniformelor, mă număram printre participanți în așteptarea alegerii în favoarea mea. Iată că s-a întâmplat și această conlucrare rezultatul căreia mă bucură.

Sunt sigură că noua uniformă va aduce o valoare în plus, ca imagine, întregii noastre țări în ochii turiștilor, dar și va trezi emoții în inimile băștinașilor! ✍

The new image of Air Moldova is, in fact, the business card of our country. As a designer, I really wanted to convey that our people are beautiful, both in soul and at face and dress!

Air Moldova uniforms are already blue and I did not choose this shade by chance. Thus, we wanted to emphasize, once again, the calmness of our specialists, the trust they offer during the service and, of course, the association with the blue of the heights, the work of these wonderful people being hundreds of kilometers away from the ground, embracing the sky.

Creating the uniform for the crews of the most famous air operator in the country was a dream for me, I wanted for many years to take on this work, feeling it as an extra way to show love for the nation. It was also a professional challenge that I wanted. Thus, every time Air Moldova announced the contest for creating uniforms, I was among the participants waiting for the choice in my favor. This finally happened and this collaboration is the result of which I am happy.

I am sure that the new uniform will bring added value, as an image, to our entire country in the eyes of tourists, but it will also awaken emotions in the hearts of the locals! ✍

Contribuția Basarabiei la evoluția aviației este puțin studiată, de am avut piloți celebri în toate timpurile și-n toate regimurile. Un nume de glorie al aviației românești este direct legat de Basarabia și de familia nemuritorului scriitor Alecu Russo. De astă dată e vorba despre o femeie cu un destin neobișnuit care poartă amprenta epocii în care i-a fost dat să se manifeste.

Nadia Russo (17.VI.1901 la Tveri, Rusia) s-a născut în familia generalului de cavalerie Evgheni Brjovovski, mort în 1917, fiind ucis de soldații bolșevizați. Rămânând fără tată, împreună cu sora mai mare și însoțite de fosta ordonanță a tatălui, s-au refugiat de frica urgiei roșii în Basarabia, unde locuia o mătușă de-a lor.

Bessarabia's contribution to the evolution of aviation is little studied, since we had famous pilots at all times and in all regimes. A glorious name of Romanian aviation is directly related to Bessarabia and the family of the immortal writer Alecu Russo.

This time it is about a woman with an unusual destiny who bears the imprint of the era in which she was given to manifest herself.

Nadia Russo (born on June 17th, 1901 in Tver, Russia) was born into the family of Cavalry General Evgheni Brjovovski, who died in 1917 and was killed by Bolshevik soldiers. Left without a father, together with her older sister and accompanied by their father's former ordinance, they took refuge in fear of the red plague in Bessarabia, where one of their aunts lived.

O aviatoare care a făurit istoria

AN AVIATRIX WHO FORGED HISTORY

În luna ianuarie a anului 1918, în Basarabia au intrat armatele române, s-a instaurat o anumită disciplină, s-a creat iluzia că regimul vechi practic nu s-a schimbat, ofițerimea era galantă, nobilimea purta haine străine, balurile se țineau lanț.

Senzația acestei reveniri la viața de odinioară au făcut-o să accepte foarte repede noul mod de viață. La Chișinău se vorbea mult rusește și mediul lingvistic nu era pentru ea un impediment. Franceza, pe care o vorbea acasă, era vorbită în mediile nobile din Chișinău, iar româna îi părea o limbă străină, aducând a italiană. Inteligentă și comunicativă a înșușit ușor limba localnicilor și s-a integrat în cercurile nobilimii basarabene.

La acea vreme, în Chișinău își găsisse loc de refugiu multă lume bună din fosta Rusie țaristă. Autoritățile române priveau cu indulgență la valul de refugiați, conștientizând, probabil, drama prin care trec.

Nadia Russo avea caracter. În momentul când s-a decis să se căsătorească cu moșierul basarabean Alexandru Russo, nobil de viță veche, ea știa exact că își schimbă nu numai numele, ci își schimbă o parte din obișnuințele ei și acceptă să fie cetățeanca altui stat.

În January 1918, the Romanian armies entered Bessarabia, a certain discipline was established, the illusion was created that the old regime practically did not change, the officership was gallant, the nobility wore foreign clothes, the balls had no end.

The feeling of this return to the old life made her accept the new way of life very quickly. A lot of Russian was spoken in Chisinau and the language environment was not an impediment for her. French, which she spoke at home, was spoken in the noble circles of Chisinau, and Romanian seemed to her a foreign language, having a touch of Italian. Intelligent and communicative, she easily mastered the language of the locals and integrated in the circles of the Bessarabian nobility.

At that time, many good people from former tsarist Russia had found refuge in Chisinau. The Romanian authorities looked indulgently at the wave of refugees, probably aware of the drama they are going through.

Nadia Russo had character. When she decided to marry the Bessarabian landowner Alexandru Russo, an old nobleman, she knew exactly that she was not only changing her name, but

Text
Iurie Colesnic

Primul zbor la Chișinău, în centru – Nadia Russo, 1938 (arhiva lui Daniel Siegfriedsohn)
The first flight to Chisinau, in the center - Nadia Russo, 1938 (Daniel Siegfriedsohn's archive)

Face cursuri de surori medicale la Chișinău, iar în 1936, la București, absolvete cursurile de pilotaj la Școala de aviație Mircea Cantacuzino. În cartea *Aviația română pe frontul de Est și în apărarea teritoriului*, Tehnoproduct, 1993. – București, găsim detalii curioase:

„În anul 1938, la manevrele militare de aviație, care s-au desfășurat la Galați, între 16 și 20 octombrie, au fost concentrate pentru prima dată în istoria aviației române cinci aviatoare: Marina Știrbey, pilot pe avionul bimotor sanitar Monospar, Nadia Russo, Maria Drăgescu, Virginia Duțescu și Irina Burnaia, pilot de legătură. Cele cinci avioane au corespuns misiunilor încredințate.”

Tot în același an, 1938, Nadia Russo este singura femeie care concurează la raliul Praga-București-Belgrad-Bratislava, fiind decorată în același an cu medalia *Virtutea Aeronautică* de pace.

Când a început Cel de-al Doilea Război Mondial, Nadia Russo a participat în cadrul Escadrilei Albe la luptele de pe Frontul de Est.

Era o alegere grea între originea ei și datoria de a lupta cu hoarele bolșevice care i-au distrus familia și chiar i-au ruinat viitorul.

Risca cu viața, războiul nu ierta pe nimeni. Zboruri de zi, zboruri de noapte cu probabilitatea de a fi doborâtă.

Misiunea ei era de a evacua răniții, astfel că a scos sute de pătimitori din spitalele de campanie de lângă Odesa și Stalingrad.

„(...) În luna septembrie, între 12 și 17, aviatoarele Nadia Russo și Mariana Drăgescu au primit misiunea din partea comandamentului Forțelor Aeriene să aducă în țară din Germania, pe calea aerului, două avioane Klemam 35, comandate pentru școlile de pilotaj ale Direcției Aviației Civile, care depindea de SSA. Zborul de la Stuttgart la Boblingen pe ruta Viena-Graz-Zagreb-Belgrad-București, cu vreme nefavorabilă uneori, s-a încheiat fără niciun incident.

changing some of her habits and accepting to be a citizen of another state.

She studied nursing in Chisinau, and in 1936, she graduated in piloting at the Mircea Cantacuzino Aviation School, in Bucharest. In the book *Romanian Aviation on the Eastern Front and in the defense of the territory*, Tehnoproduct, 1993. – Bucharest, we find curious details:

“In 1938, at the military aviation maneuvers, which took place in Galati, between October 16th and October 20th, five aviatrixes were engaged for the first time in the history of Romanian aviation: Marina Stirbey, pilot on the Monospar twin-engine aircraft, Nadia Russo, Maria Dragescu, Virginia Dutescu and Irina Burnaia, liaison pilots. The five aircrafts corresponded to the assigned missions.”

Also in the same year, 1938, Nadia Russo is the only woman to compete in the Prague-Bucharest-Belgrade-Bratislava rally, being decorated in the same year with the *Aeronautical Virtue* of peace medal.

When World War II began, Nadia Russo took part in the combat of the Eastern Front within the White Squadron.

It was a difficult choice between her origins and her duty to fight the Bolshevik hordes that destroyed her family and even ruined her future.

She risked her life, the war did not forgive anyone. Day flights, night flights with the probability of being shot down.

Her mission was to evacuate the wounded, so she took hundreds of sufferers out of the field hospitals near Odessa and Stalingrad.

„(...) In September, between 12th and 17th days, the aviatrixes

La începutul războiului, în 21 iunie, conform ordinului Statului-Major al Aeronauticii, o parte din escadrilă s-a deplasat pe aerodromul Focșani, cu următorul personal: comandant – Lt. Av. Traian Demetrescu și piloții avioanelor sanitare nr. 1 – Nadia Russo, nr. 2 – Mariana Drăgescu, nr. 3 – Virginia Thomas și 4 servanți-soldați. Personalul navigant a fost plasat imediat într-o atmosferă de război. Au dormit pe târgile avioanelor și pe iarba în păduri și luau masa la popota escadrilelor de vânătoare și bombardament de pe același teren...

... Tot la 21 august, escadrila primește ordin să-și mute baza pe aerodromul Tighina, de unde va acționa pe linia frontului Odessei. Avioanele au fost vopsite în culori de camuflaj, care estompa oarecum Crucea Roșie.

S-au transportat răniți de la Râbnita și Edineț pe Nistru, apoi în zonele de peste Nistru, și aduși pe aerodromul Tiraspol, unde se afla un spital de campanie...

De la 1 septembrie la 23 octombrie, avioanele sanitare pilotate de Nadia Russo, Mariana Drăgescu și Virginia Thomas au continuat transporturile cu răniți din bătălia pentru Odessa – la Tiraspol – din localitățile: Zalci, Baden, Iaska, Mihailovska,

Nadia Russo cu dl Bucher, Chișinău, 1938 (arhiva lui Daniel Siegfriedsohn)
Nadia Russo with Mr. Bucher, Chisinau, 1938 (Daniel Siegfriedsohn's archive)

Nadia Russo and Mariana Dragescu received the mission from the Air Force command to bring to the country from Germany, by air, two Klemam 35 aircrafts, ordered for the pilot schools of the Civil Aviation Directorate, which depended on the SSA. The flight from Stuttgart to Boblingen on the route Vienna-Graz-Zagreb-Belgrade-Bucharest, with unfavorable weather at times, ended without any incident.

At the beginning of the war, on June 21st, according to the order of the Air Force General Staff, part of the squadron moved to Focșani airfield, with the following personnel: commander – Lt. Av. Traian Demetrescu and the pilots of the sanitary planes No. 1 – Nadia Russo, No. 2 – Mariana Dragescu, No. 3 – Virginia Thomas and 4 servant-soldiers. The navigating personnel were immediately placed in an atmosphere of war. They slept on the stretchers of the aircrafts and on the grass in the woods and ate at the mess of the hunting and bombing squadrons on the same ground...

... Also on August 21st, the squadron is ordered to move its base to Tighina airfield, from where it will operate on the Odessa front line. The planes were painted in camouflage colors, which somewhat blurred the Red Cross.

Wounded people were transported from Rabnita and Edinet on the Dniester, then to the areas across the Dniester, and brought to Tiraspol airfield, where there was a field hospital...

From September 1st to October 23rd, the medical aircrafts piloted by Nadia Russo, Mariana Dragescu and Virginia Thomas continued the transport of the wounded from the battle for Odessa – to Tiraspol – from the localities: Zalci, Baden, Iaska, Mihailovska, Dimitrievska. Col. dr. I. Dobreanu, who came for inspection, flew from Tiraspol to Zalci with the sanitary plane No. 2, piloted by Mariana Dragescu... [Romanian aviation on the Eastern Front and in defense of the territory, Tehnoproduct, 1993. – Bucharest.]

Engaging in the front line affected her health, which is why in 1943 Nadia Russo left the military aviation, having several active Romanian and German war orders: *The aeronautical virtue of war, with swords, class Golden Cross (1941), German Eagle (1942), Queen Mary's Cross (1943)*.

After the war, luck showed Nadia Russo the other side of the medal.

Her heroic deeds during the world conflagration turned into accusations under the new communist regime.

Involved in the trial of aviation officers, who had contacts with the British military in the Allied Control Commission, Nadia Russo was arrested and sentenced in 1951 to seven years in prison (she served “only” six) and five years of compulsory residence in Latesti (Baragan). Here she met many acquaintances from the good world of Bucharest: Mrs. Maria Antonescu, the marshal's wife; Mrs. Zelea Codreanu, the wife of Corneliu Zelea Codreanu and even her future husband – Gheorghe Bossie, whom she also met in Baragan.

DUPĂ RĂZBOI, NOROCUL I-A ARĂTAT NADIEI RUSSO REVERSUL MEDALIEI

AFTER THE WAR, LUCK SHOWED NADIA RUSSO THE OTHER SIDE OF THE MEDAL

Dimitrievska. Col. dr. I. Dobreanu, venit în inspecție, a zburat de la Tiraspol la Zalci cu avionul sanitar nr. 2, pilotat de Mariana Drăgescu..." [Aviația română pe frontul de Est și în apărarea teritoriului, Tehnoprod, 1993. – București.]

Angajarea în prima linie de luptă i-a afectat sănătatea, din care cauză în 1943 Nadia Russo părăsește aviația militară, având la activ mai multe ordine de război românești și germane: *Virtutea aeronautică de război, cu spade, clasa Crucea de aur (1941), Vulturul german (1942), Crucea Regina Maria (1943).*

După război, norocul i-a arătat Nadiei Russo reversul medaliei.

Faptele ei eroice din timpul conflagrației mondiale s-au transformat sub noul regim comunist în capete de acuzare.

Implicată în procesul ofițerilor-aviatori, care au avut contacte cu militarii englezi din Comisia Aliată de Control, Nadia Russo a fost arestată și condamnată în 1951 la șapte ani de închisoare (a ispășit „doar” șase) și cinci ani domiciliu obligatoriu în Lătești (Bărăgan). Aici s-a întâlnit cu multe cunoștințe din lumea bună a Bucureștiului: doamna Maria Antonescu, soția mareșalului; doamna Zelea Codreanu, soția lui Corneliu Zelea Codreanu și chiar pe viitorul ei soț – Gheorghe Bossie, pe care l-a întâlnit tot în Bărăgan.

În 1962 a scăpat de domiciliu obligatoriu și a colindat România în căutarea unui post de lucru. Fosta aviatore cu renume s-a angajat la Buftea, la o fabrică de ambalaj. În 1986 i-a murit soțul. Nadia Russo n-a avut pensie și ultimii ani de viață i-a trăit într-o neagră mizerie. Bolnavă de amnezie, a decedat la 22 ianuarie 1988 și a fost înmormântată la Cimitirul *Reînvierea* din București.

În Chișinău, una dintre străzi (fosta M. Raskova), situată în sectorul Râșcani (limitată de str. Bogdan-Voievod și str. Pietrăriei), îi poartă astăzi numele.

Locul n-a fost ales întâmplător, căci aici pe vremuri era aerodromul Chișinăului și ea aterizase aici de mai multe ori vizitând Basarabia. Familia Russo deținea o casă în centrul orașului, unde viitoarea aviatore a locuit mai mulți ani. Și tot de ea este legată biserica Râșcanu în curtea căreia sunt înmormântați mai mulți membri ai familiei Russo și desigur venea încoace când aveau loc ceremoniile de pomenire a celor decedați. ✍

In 1962 she escaped from compulsory residence and roamed Romania in search of a job. The former famous aviatrix was hired at Buftea, at a packaging factory. Her husband died in 1986. Nadia Russo did not have a pension and the last years of her life she lived in a black misery. Ill with amnesia, she died on January 22, 1988 and was buried at the *Resurrection* Cemetery in Bucharest.

In Chisinau, one of the streets (former M. Raskova), located in the Rascani sector (limited by Bogdan-Voievod Street and Pietrariiei Street), today bears her name.

The place was not chosen by chance, because here was once the airfield of Chisinau and she had landed here several times visiting Bessarabia. The Russo family owned a house in the city center, where the future aviatrix lived for several years. The Rascanu church, in the courtyard of which several members of the Russo family are buried, is also connected to her, and of course she came here when the ceremonies for commemorating the deceased took place. ✍

Nadia Russo, acasă la Chișinău, 1940 (arhiva lui Daniel Siegfriedsohn)
Nadia Russo, at home in Chisinau, 1940 (Daniel Siegfriedsohn's archive)

Descoperă Moldova!

Doar atunci când călătorești în Moldova simți cu adevărat ospitalitatea poporului, cultura neamului, obiceiurile și tradițiile de secole. Moldova are multe de împărtășit, de la Prut până la Nistru, astfel că echipa "Enjoy Moldova" te invităm să descoperi țara, să o cunoști în lung și-n lat așa cum o știm noi, fermecătoare, inedită și plină de viață!

Călătorește în Moldova!

Deja de 20 de ani, compania "Enjoy Moldova" are grijă ca călătoria Dvs în Moldova să fie una de neuitat. Suntem profesioniști, ne iubim țara și cunoaștem zeci de locuri uimitoare, ce merită a fi vizitate prin intermediul tururilor exclusive pe care le organizăm.

TURUL VINULUI.

Intră într-o lume incredibilă a vinului, descoperă cele mai mari crame din lume: Chateau Purcari, Chateau Vartely, Asconi, Castel mimi. Vizitează orașul subteran Cricova și delectează colecția uluitoare de vinuri de peste 1,5 mil. sticle.

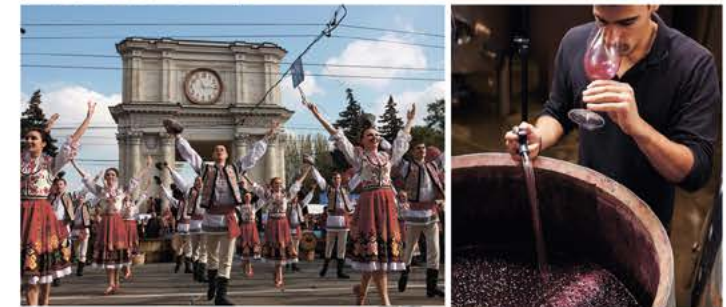
TURUL GASTRONOMIC.

Bucătăria moldovenească include adevărate delicii culinare, păstrând rețetele de secole. Tradițiile noastre culinare variază de la o regiune la alta, uneori chiar de la sat la sat și toate acestea se datorează poziției sale geografice, fiind o punte între Balcani și cultura europeană.

TURUL MOLDOVEI.

Aruncă o privire la mănăstirile rupestre unice, admiră natura, Codri, vizitează cetățile și vechile așezări, trăiește viața de la sat alături de oameni sinceri și primitori.

*E timpul să ne cunoști neamul,
vino alături de noi!*

Vacanța ta e aici!

"Solei Turism" - este mai mult decât o agenție de turism, suntem partenerul tău de încredere în alegerea vacanței peste hotare, cu cele mai bune oferte Early Booking pentru anul 2022. Bucură-te de fiecare călătorie! Descoperă lumea cu noi, echipa Solei Turism. Ți-am pregătit sute de oferte de vacanțe la mare ori munte, excursii ori city break, tururi inedite și odihnă exotică.

☎ 022 890 900
📍 Chișinău,
bl. Negruzzi 5
📱 @EnjoyMoldova
🌐 www.moldova.solei.md

SOLEI
TURISM

☎ 022 840 840 📍 Chișinău,
bl. Negruzzi 5 🌐 WWW.SOLEI.MD 📱 @SOLEITURISM

Fascinația culturii Cucuteni

THE FASCINATION OF CUCUTENI CULTURE

Civilizația Cucuteni pare a fi o poveste frumoasă, în care oamenii, în deplină înțelegere cu natura, au construit case pe care le-au amplasat în așezări mari ce astăzi ne par ireale. Au modelat vase și idoli pe care le-au ornamentat într-o manieră absolut fantastică unde fiecare detaliu poartă un mesaj ascuns, unde finețea decorului, rafinamentul culorilor și voluptatea formelor mărginesc cu magia.

The Cucuteni civilization seems to be a beautiful story, in which people, in full understanding with nature, built houses that they placed in large settlements that today seem unreal. They modeled vessels and idols that they decorated in an absolutely fantastic way where every detail carries a hidden message, where the finesse of the decor, the refinement of the colors and the voluptuousness of the shapes borders with magic.

Ceramica și plastica acestei culturi depășește orice limită a imaginabilului. Formele pe care le cunoaștem în tot arealul, stilul decorativ, ornamentele și cromatica acestora par a fi dintr-o altă dimensiune. Sau poate, gândirea lor o depășea cu mult pe a noastră, a oamenilor din secolul XXI, reușind să redea prin fiecare vas, prin fiecă statueta, o nouă imagine a lumii, un alt model cosmic și alte idei despre existența lor. Mesaje rămase să incite până în prezent spiritele tuturor celor care, măcar o singură dată, au intrat în contact cu ceea ce numim noi convențional Civilizația Cucuteni.

The pottery and plasticity of this culture exceeds any imaginable limit. The shapes we know in the whole area, their decorative style, ornaments and chromatics seem to be from another dimension. Or perhaps, their thinking far exceeded ours, of the people of the 21st century, managing to reproduce through each vessel, through each statuette, a new image of the world, another cosmic model and other ideas about their existence. Messages were left to incite so far the spirits of all those who, at least once, have come into contact with what we conventionally call the Cucuteni Civilization.

✍ s. Duruitoarea, r. Rîșcani

Vas antropomorf modelat din pastă fină, arsă oxidant. Pictat cu roșu pe fond alb. Vasul imită partea mediană a corpului feminin. Acesta are gâtul vertical, cu două tortițe perforate orizontal care imită mâinile. Corpul este ușor bombat, redând șoldurile feminine, separarea coapselor făcându-se, pe ambele părți ale vasului, prin șanțuri verticale.

Anthropomorphic vessel modeled from fine paste, oxidizing burned. Painted in red on a white background. The vessel mimics the middle part of the female body. It has a vertical neck, with two horizontally perforated handles that mimic the hands. The body is slightly domed, depicting the female hips, the separation of the thighs being done, on both sides of the vessel, by vertical grooves.

✍ s. Rădulenii Vechi, r-nul Florești

Amforă antropomorfă reprezentând, probabil, o zeiță feminină. Este realizată din pastă fină, arsă oxidant. Are corpul piriform, în două etaje, terminându-se cu un prag și buza tronconică scurtă; este înzestrat cu câte două tortițe perforate vertical. Prin forma sa vasul redă trăsăturile somatice ale corpului feminin.

Anthropomorphic amphora probably representing a female deity. It is made of fine paste, oxidizing burned. It has a piriform body, in two floors, ending with a threshold and a short tronconic lip; it is endowed with two vertically perforated handles. Through its shape, the vessel reproduces the somatic features of the female body.

Vas bitronconic cu reprezentări de bovide realizat din pastă fină, ars oxidant. Decorul corpului este organizat în două registre. Cel superior prezintă un câmp romboidal mărginit de jos de benzi conținând patru reprezentări de bovide-mascul. Registrul inferior este compus din două figuri triunghiulare cu ovaluri în interior, ovaluri cu benzi arcuite în zona toartelor și pete rotunde – simboluri astrale.

Bitronconic vessel with representations of bovinds made of fine paste, oxidizing burned. The body decoration is organized in two registers. The upper one has a rhomboidal field bordered at the bottom by bands containing four representations of male bovine. The lower register is composed of two triangular figures with ovals inside, ovals with arched bands in the area of the handles and round spots – astral symbols.

♣ s. Vărvăreuca, r-nul Florești

Vas bitronconic modelat din pastă fină, arsă oxidant. Ars secundar. Pictat cu negru și roșu pe un fond gălbui, acum, ca urmare a arderii secundare, verzui-cenușiu. Decorul prezintă două registre desfășurate pe umărul și în zona mediană a vasului. Ele sunt separate printr-o bandă realizată din două linii cu grupe de triunghiuri realizate în partea superioară. În registrul superior este figurat un grup de animale, trei cerbi maturi, un cerb tânăr și două carnivore (probabil câini sau lupi) precum și o pasăre, probabil dropie.

Bitronconic vessel modeled from fine paste, oxidizing burned. Secondary burned. Painted in black and red on a yellowish background, now, as a result of secondary burned, greenish-gray. The decoration has two registers developed on the shoulder and in the middle area of the vessel. They are separated by a strip made of two lines with groups of triangles made at the top. The upper register shows a group of animals, three mature deer, a young deer and two carnivores (probably dogs or wolves) as well as a bird, probably a bustard.

♣ s. Vărvăreuca, r-nul Florești

Amforă bitronconică de proporții zvelte. un singur registru lat, conținând pentru reprezentări antropomorfe – două mari și două mici – dispuse cruciform din patru părți ale vasului dintre care două sunt însoțite de câte două animale și câte două discuri negre reprezentând luna plină, patru discuri din cercuri concentrice cu motivul crucii în interior și două discuri în jurul torților. Reprezentările antropomorfe redau o zeitate feminină în picioare, probabil nudă, prezentate frontal și siluetic. Măinile sunt desfăcute terminând cu 5 degete. Picioarele sunt redade contopite. Au formă fusiformă și se termină cu motivul „cozii de pește”.

Bitronconic amphora of slender proportions with a single wide register, containing anthropomorphic representations – two large and two small – arranged cruciformly in four parts of the vessel, two of which are accompanied by two animals and two black disks representing the full moon, four disks of concentric circles with the motif of the cross inside and two discs around the handles. Anthropomorphic representations depict a standing female deity, probably naked, presented frontally and silhouette shaped. The hands are spread out ending with 5 fingers. The legs are rendered fused. They have a fusiform shape and end with the motif of a “fish tail”.

♣ s. Sofia, r-nul Drochia

Strachină tronconică de dimensiuni mari cu buza ușor evazată și marginea îngroșată din interior. Este decorată în interior cu negru pe fond roșu cu o bandă din două linii conținând în interior grupe de linii scurte și segmente negre asimetrice alternând cu grupe de linii scurte pe margine. Zona ornamentală de bază este pictată cu benzi liniare arcuite formând patru lobi (doi mici și doi mari) dispuși cruciform. În lobi mari sunt amplasate două reprezentări de șerpi cu corpul serpentiform și capul în formă de bulină mică. În lobi mici sunt amplasate câte o reprezentare zoomorfă feminină stilizată, redată în mișcare de la stânga la dreapta și plasate deasupra unui motiv în formă de perlă tivită cu negru.

Large tronconic bowl with slightly flared lip and thickened edge on the inside. It is decorated inside with black on a red background with a two-line band containing groups of short lines inside and asymmetrical black segments alternating with groups of short lines on the edge. The basic ornamental area is painted with arched linear bands forming four lobes (two small and two large) arranged cruciformly. In the large lobes are located two representations of snakes with a serpentine body and a small polka dot head. In the small lobes are placed a stylized female zoomorphic representation, rendered moving from left to right and placed above a pearl-shaped motif edged with black.

♣ s. Vărvăreuca, r-nul Florești

31 August 1989 St., 121 A
nationalmuseum
www.nationalmuseum.md

Human

Valeriu Istrati

Omul care a adoptat patru cai salvându-i de abator și le-a creat o lume la Rîșcova, lansând și proiectul Humans and Horses. care știe să respire natura, care a știut să respire 800 de zile de tratament de tuberculoză, care se descoperă în fiecare zi și... cel mai important – un om senin ca o apă cristalină ce-și lasă cursul mângâiat chiar și de maluri zgrunțuroase.

„Îmi amintesc diminețile din expediție, eram conectați la ritmul naturii și ne trezeam odată cu soarele. Era început de toamnă, diminețile deja sunt răcoroase, puneam câteva straturi pe mine, ieșeam din cort și îmi aruncam privirea spre ei, caii deja mă priveau și știau ce urmează. Nuana era prima să își exprime în glas bucuria, de departe. Yuki începe a face pași pe loc, iar Wise stă nemișcat, de parcă știe că la el o să vin mai întâi. Agni ar fi fost cea mai agitată, iar Casper ar fi susținut-o, anul acesta însă am făcut expediția cu trei dintre cai, alții doi au rămas pe pajiște acasă. Apoi pe rând îi eliberam. Chiar dacă am văzut-o de sute de ori, e atât de uimitor să vezi caii alergând din toată inima – liberi. Pe lângă apă, mâncare și socializare, libertatea e pentru ei o necesitate.

Cu ei, căluții, (cum obișnuiesc să le spun)... ne explorăm libertatea și obârșia.”

Este un exercițiu valoros să descoperim lumea omului care trăiește în armonie cu caii. Dacă te-ai asocia cu un puzzle format din pasiunile și hobby-urile tale, care din ele și în ce proporții te umple?

Aș fi probabil un puzzle abstract. Chiar și acum, la 33 de ani, nu pot să zic care îmi este profesia, cu ce mă ocup de fapt sau care îmi sunt pasiunile.

Doar în ultimii ani, din ce îmi vine acum deodată în gând, am mentorat un club pentru copii „Exploratorii pădurii”, am proiectat și construit câteva clădiri din materiale ecologice, am luat permisul pentru a fi căpitan de navă, am reabilitat 5 cai și am grijă de ei, am descoperit și cercetat o specie minusculă de muscă care se hrănește cu sânge și încapă prin plasa pentru țânțari de la geamuri, am construit un acoperiș verde, am escaladat

munți, am coordonat și condus expediții în munți, am gătit iată acum pentru iarnă a doua ediție de dulceturi fără zahăr și tratate cu temperatură de până la 70 de grade pentru a le păstra proprietățile...

În societatea de azi e important să ai un titlu, o profesie, să ai o definiție. Eu am realizat că nu mă pot opri la una. Nu știu ce urmează să mă pasioneze și a nu ști este un loc minunat pentru a porni undeva. Puzzle-ul meu s-ar putea să nu fie terminat niciodată. A fi pasionat, este într-o oarecare măsură pasiunea mea.

Vinificator, fotograf, filantrop, vorbește-mi despre fiecare dintre activitățile tale, când ai ales să faci asta și care sunt experiențele ce te-au marcat.

Am încetat să mai înnoiesc lista ocupațiilor și realizărilor mele de ceva ani. E un format care nu mă definește. Fiecare direcție

am luat-o fie din curiozitate, fie pentru a salva o situație. În unele domenii m-am aprofundat și dezvoltat câțiva ani, în altele, câteva luni. Am cuprins o nouă activitate de fiecare dată când curiozitatea m-a copleșit. Aici este ironia, pentru tot ce e nou, trebuie să faci loc din ce-i vechi. În așa fel, îmi croiesc drum dând la o parte tot ce e în exces, tot ce e artificial și tot ce e trecător. Tot ce rămâne e din ce în ce mai valoros și curiozitatea mă ghidează tot mai mult înspre ce e esențial și universal.

Pot să revin la multe din activități la nevoie, am o rezervă de energie pentru situații excepționale și primesc împlinire de la proces. Îmi place cultura vinului, mă farmecă procesul de producere, însă nu mă regăsesc în comercializarea vinului. Am renunțat la domeniul vinicol ca să fac loc pentru mai multă natură. Poate într-un timp tare îndepărtat o să-mi renască curiozitatea pentru a înființa o vinărie deosebită, însă la moment savurez că pot ajuta oamenii să re-descopere natura, să se redescopere pe ei, iar oficiul meu pentru a face asta e cât se poate de aproape de mine, în mijlocul naturii.

Fotografia este unealta pentru a împărtăși lumea mea interioară cu ceilalți. Abia recent am descoperit că lucrează doar în direcția din interior spre exterior. Într-un fel sau altul, fotografia pentru mine e ceva de suflet și pentru exprimare.

Filantropia este despre dragoste și înflorire. Fiecare din noi e o resursă nemărginită și, când e aplicată corect, lucrează în ambele

direcții. E important să dai fără a aștepta nimic înapoi, dar nimic, și e important să dai unde este un gol. Leagă prea multe mere pe un ram rodit și se poate rupe întregul ram. Pe măsură ce dai, începi să realizezi ce ai, și când omul înflorește – are din plin.

Ce contează astăzi cel mai mult pentru tine?

Legătura cu acest moment. Dacă e să privesc obiectiv, toată viața mea, tot ce aș fi trăit vreodată, se petrece într-o filă transparent de subțire de timp – acest moment. Din ce cunoaștem, nimeni, niciodată, nu a experimentat nimic altceva decât acest moment. Trecutul e o amintire, iar viitorul e un concept. Atunci când sacrificăm file din acum pentru un moment din viitor, pierdem din vedere că putem savura doar câte un moment pe moment. Nu poți înfuleca 5 mese deodată, nu poți conduce 10 mașini concomitent, nu poți trăi „orizontal” în timp. Iar atunci când am pierdut irecuperabil acel timp, fără a fi prezenți în acel moment, avem așteptări disproporționate pentru un viitor moment care nu are cum fi mai mult decât un moment.

Suntem ființe definite de atenție, unde ne este atenția, acolo ne este și prezența. Atunci când dormim, de exemplu, nu avem focus, respectiv, putem dormi 10 minute sau 10 ani, nu am ști să facem diferență. Obișnuiesc să mă ancoriez în prezent și asta îmi lărgeste foarte mult experiența vieții, trăirile, gândurile, oamenii dragi, tot ce mă înconjoară.

Documentându-mă pentru interviu am atras atenția mai mult la expresii. Citez: „Eu cred că lumea nu e așa de rea, doar că noi nu foarte mult o înțelegem și am plecat din ea. Explorând lumea, mă explorez pe mine.” Ce ai descoperit în tine explorând lumea?

În lume de fapt m-am descoperit pe mine. Lumea pentru noi este de fapt percepția noastră a acestei lumi. Tot ce suntem capabili să percepem, se întâmplă de fapt în interiorul nostru. Când privim ceva, privirea și imaginea propriu-zisă este deja în interiorul nostru. Când auzim ceva, sunetul și vibrațiile sunt deja în interiorul nostru. Orice percepție, în momentul percepției este deja parte din noi, într-o oarecare măsură, lumea pe care o percepem – este o lume interioară. Prin alte cuvinte, suntem capabili să percepem ceea ce avem deja în interior. De exemplu lumina ultravioletă este invizibilă pentru noi, deși ea există.

Astfel, am înțeles că toate lucrurile care îmi plac și cele care mă deranjează sunt de fapt o reprezentare a lumii mele interioare, o luptă continuă între ce sunt și ce mi-aș dori să fiu. Explorând lumea aflu multe nuanțe ale lumii mele interioare, multe ascunse, camuflate sau inhibate, de mine, de familie, de societate. De mic copil, mă integram greu în exemplele de viață de succes din jurul meu. În prima mea călătorie în SUA, am văzut exemple de viață care m-au eliberat de constrângeri și mi-au dat încredere să fiu așa cum simt.

Visul american. Te vedeai stabilit în SUA sau era mai degrabă o experiență de formare?

Mi-a plăcut enorm experiența din Statele Unite, însă niciodată nu am simțit că vreau să rămân acolo. Acum este probabil unicul loc de care îmi este dor, să revin, să-l revăd. Dar casa îmi este acolo

unde îmi este dragostea. Dragostea de mamă, dragostea de locuri și oameni dragi. La moment astea toate sunt aici, în Moldova.

Trecerea prin tunelul tuberculozei și-a schimbat cursul vieții. Ți-a schimbat și felul de a fi, caracterul, anumite principii? Crezi că dacă nu ar fi fost acest test de echilibristică ai fi fost astăzi la fel?

A fost greu, foarte greu. În egală măsură a fost o oportunitate. Viața poate lua o mulțime de direcții, însă doar unele din ele se pot dovedi a fi nemaipomenit de benefice pentru tine și cei din jur. Datorită diagnozei de tuberculoză, ca să pot merge mai departe a fost nevoie să las tot ce este în plus, tot ce îmi storcea irecuperabilă multă energie, erau paraziții și greutățile metaforice care mă consumau și preocupau fără ca să-mi dau seama. În cazul meu asta a fost aproape tot ce eram eu atunci, am cioplit din mine bucată cu bucată până am ajuns la esență. Poate aș fi ajuns și altfel aici, dar nu am cum să știu când și cum.

Toată viața mea și șansa mea la viață s-a redus la „Cine sunt eu cu adevărat?”. Rareori avem ocazia în viața noastră conștientă să ne facem o inventariere generală, să evaluăm fiecare părticică la autenticitate și eficiență, să dăm câteva teste de performanță și rezistență, să mai adăugăm ce lipsește și, când merge, să revenim la „viața de zi cu zi”. Însă exact prin asta am trecut în acele 26 de luni, aproape 800 de zile de tratament la limita distrugerii. Inevitabil, din mulțimea de direcții pe care le puteam lua, mi-a rămas una singură – a mea.

Cuvintele: „Întâi se tratează omul, apoi boala” – desfășoară prin deschiderea spre tratarea ta ca om și călătoriile, obiectivele care te-au dus spre vindecare.

De multe ori ne aprofundăm într-un domeniu și pierdem din vedere orizontul, privirea mai largă asupra vieții. Mulți din pacienții ce suferă de tuberculoză trăiesc în condiții grele de viață, unii au doar în grija lor mai mulți copii, alții au părinți în etate, alții au câteva alte probleme de sănătate sau dependențe pe deasupra tuberculozei. E ușor să te aprofundezi în tratamentul de tuberculoză și să uiți de suflet. Vindecarea pornește în primul rând de la dorința de vindecare. În o lume a suferinței e greu să te lași ghidat de dorința de viață, pentru că asta la moment înseamnă suferință.

De la diagnoza primară pe care am primit-o eu, am căzut stabil spre disperare și am folosit toată energia pentru a mă împinge spre suprafață măcar un pic. Când numărăm centimetrii urcării mele de la fund, a venit diagnoza finală și o sentință de 24 luni de tratament, cu 6 antibiotice, fiecare din ele cu efecte secundare de la mediu la sechele pe viață și un injectabil zilnic, toate la pachet cu stigmatizarea și izolarea, inclusiv de cei dragi, ce vine cu diagnoza, plus, anularea tuturor planurilor, visurilor și orice în ce ești tu încadrat.

Eu atunci am încetat să mai văd sens în existența mea. Existența pentru mine atunci era plină de prea multă suferință. În fiecare zi după diagnoză, căutam în tăcere modalități pentru a îmi pune capăt zilelor.

Acolo, la fund, în întuneric, în disperare și suferință, m-am găsit pe mine. Copilul care de mic, petrecând verile la bunici, mergea la culcare plin de bucurie pentru că mâine, mâine urmează o nouă zi în care îl așteaptă o mulțime de descoperiri, un colț de pădure, un alt deal neexplorat, un mușuroi cu furnici, un măr cu mere, sau poate altceva, încă necunoscut pentru că viața în sine este un izvor de motive pentru viață. Atunci am descoperit firul de care să mă țin.

Voluntariatul... În ce proiecte te-ai implicat pentru a ajuta persoane care trec prin situații similare și căror proiecte de amploare le-ai trăit cursul?

Voluntariatul în sine nu e chiar voluntariat. Noi obișnuim să numim voluntariat tot ce nu este remunerat în bani. Însă valoare în societatea noastră e mult mai multă decât reprezentată material. Asta nu ar însemna că banii nu au valoare, însă înseamnă că ei nu sunt în sine valoarea. Până la urmă, în lipsa banilor poți oferi foarte multe și mai mult, paradoxal, tot ce e mai important pentru noi oamenii, nu are valoare în bani. Pentru mine voluntariatul a devenit un mod de viață și a început în forță când mi-a întors lumea pe dos în sensul bun al metaforei, în proiectul *Hai Moldova* din 2011, unde ne-am propus să curățăm țara într-o singură zi. Am cunoscut mii de oameni atunci, mulți cu care și acum păstrez contactul și mi-a dat ocazia la 20 de ani să învăț cum este să lucrezi cu mii de oameni în subordine, o experiență foarte valoroasă, care m-ar fi costat ani buni într-o scară corporatistă.

Apoi am reprezentat comunitatea oamenilor afectați cu tuberculoză, malarie și HIV în cadrul delegației Fondului Global a comunităților. Am ajuns în multe colțuri îndepărtate ale lumii, am întâlnit tot buchetul de etnii și personalități. Atunci am avut ocazia să apreciez valoarea abilității de a-mi împărtăși experiența. Am reușit să captivez audiențe mici și mari și poate într-o oarecare măsură am contribuit să dăm o față umană pacienților afectați de tuberculoză, malarie și HIV.

Au mai fost multe experiențe, dar de 3 ani încoace sunt voluntar la proiectul Oameni și Cai. Până acum, e cea mai mare transformare pe care o trăiesc și probabil, cea mai mare provocare.

TABLOURI

Cel mai înalt loc în care ai ajuns

Înălțimea pentru mine acum reprezintă un proces. Deși am călcat pe pământ și stânci aflate la diferite altitudini, cea mai „înaltă” experiență a fost escaladarea muntelui Kazbek, la 5033 m. Eram la tabăra de bază, aproximativ 3800 m, fiecare pas îl făceam de parcă era ultimul gram de energie, la orice urcat, chiar și o scară, căscam, fiecare respirație parcă era în gol, dar nimic nu se compara cu senzația permanentă de stomac pe dos.

Era prima mea ascensiune pe un vârf peste 3000 m, făcusem o grămadă de greșeli înainte de ascensiune și senzația înălțimii a venit din nevoia de a mă ridica la un alt nivel de comunicare cu interiorul meu.

Comunică subconștientul cu conștientul. Corpul bate toate alar-mele posibile și, bazat pe experiența anterioară, se pregătește de stingere... starea de șoc. Sarcina ta este să negociezi căderea în starea de șoc și să treci în adaptare. Aici găsesc eu cea mai prețioasă experiență, deși peisajele în munți sunt copleșitoare, să privești norii de sus în jos, să mergi pe ghețari și printre crevase ce se adâncesc în nuanțe de albastru și să observi cum se curbează orizontul când ajungi pe „acoperișul” lumii, totuși, adevăratele altitudini de cucerit, le găsesc în interior.

Cel mai îndepărtat loc de casă pe care l-ai cuprins

Îmi amintesc și acum de parcă a fost ieri. Eram anul I din facultate, era primul meu zbor cu avionul și urma să dureze 27 de ore din care vreo 19 în aer. Urma să ajung în Alaska, pentru o vară în Parcul Național Denali, puțin în afara cercului Polar de Nord, 11 ore diferență față de Chișinău.

Îmi amintesc cu drag senzația când priveam harta lumii realizând că sunt aproape cât se poate de departe de casă și paradoxal, cât e de aproape „capătul” lumii.

Am petrecut o vară incredibilă, lângă elani, cerbi nordici, râuri cu somon, urși grizzly, cel mai înalt perete muntos din lume și primele mele nopți albe – o revelație în sine. Și acum consider Alaska ca pe o casă spirituală a mea, nicăieri nu au crescut atât de mult aripile personalității mele ca acolo.

Cel mai intens puls

Primele noastre vreo 30 de întâlniri, îmi auzeam bătăile inimii. Am cunoscut-o pe Anna acum 2 ani și jumătate. De la început a fost ceva special în relația noastră, fiecare întâlnire era ca un scenariu de film, dacă aș povesti, nu m-ar crede nimeni. Și acum, după vreo călătorie a mea sau a ei, la revenire – îmi prind cu greu ritmul inimii. Iar cel mai frumos este că filmul continuă.

Depășirea propriilor limite

Este o senzație bine cunoscută mie când parcă alunecă pământul de sub picioare, bicicleta pe care mergeai atât de bine începe să nu te mai asculte, funia pe care urcai și de care ai tras bine bine la început, începe a scăpăta și apoi brusc se rupe. Metaforic vorbind, firea mea mă atrage anume în așa circumstanțe. Zilele mele preferate sunt atunci când mă pot plimba pe perimetrul meu sau în afara lui.

Când eram mic, cineva mă întrebase de ce sunt așa curios, că vreau să le știu pe toate... atunci formulasem că am o senzație de parcă ceva grav ne așteaptă în viitor și din acel moment o să putem folosi doar ceea ce știm și putem aplica. Îmi privesc limitele cu o curiozitate de copil.

Frică

M-am temut, pe rând, de fiecare din ei. Eu cred că noi oamenii ne temem de ceea ce nu cunoaștem. Întotdeauna am putut să traitez prin curiozitate sursa fricilor mele. Frica, într-un mare fel, e o forță creativă. Atunci când nu este copleșitoare, izvorăște idei, desenează scenarii, inventează soluții.

Asta până când m-am găsit în rolul de a îngriji 4 cai. Fără pregătire sau experiență prealabilă, aveam de îngrijit 4 animale de peste 400 kg fiecare, cu propriile frici și traume. Relația cu ei, mi-a oferit ocazia să îmi explorez fricile în moduri nebanuite. Acum sunt într-o relație frumoasă cu fiecare din ei, bazată pe dragoste și respect, în care eu le sunt îngrijitorul, iar ei învățătorii mei.

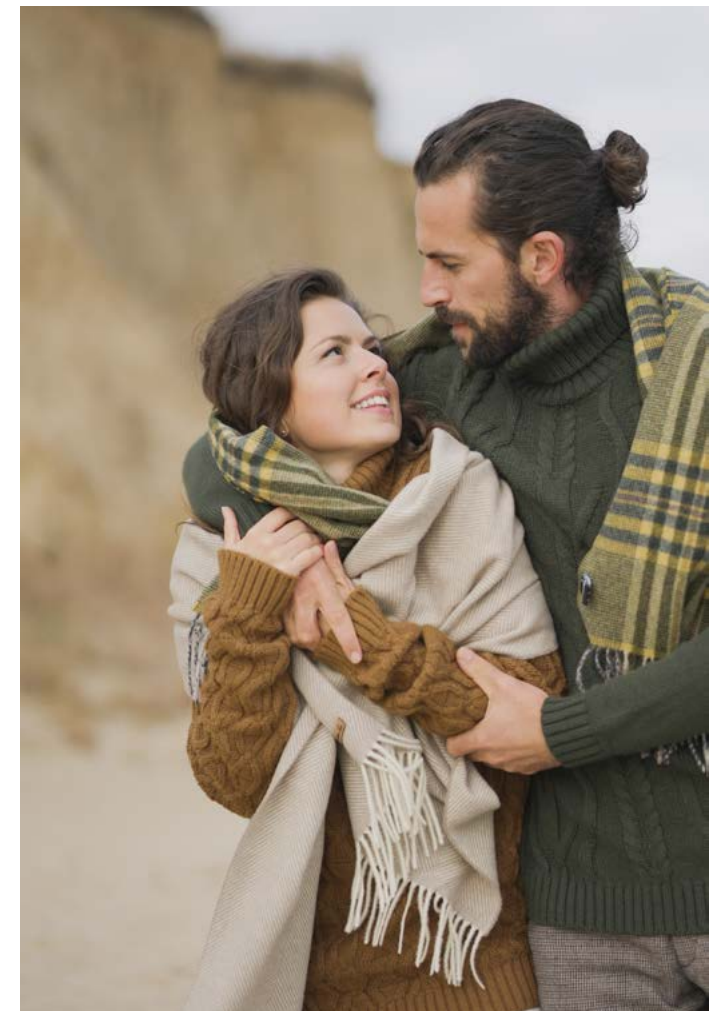
Cerul înstelat

Multe din verile copilăriei mele le-am petrecut la sat, satul bunicii dacă număra câteva sute de case. Înconjurat de dealuri cu pădure și nici un stâlp de lumină pe atunci, am avut parte de poate cele mai înstelate nopți ce pot fi. Azi, e toamnă, zilele sunt mai scurte, eu am revenit cu traiul la sat de vreo patru ani și câteodată merg să văd ce-mi fac caii pe pajiște... era și azi cerul plin de stele.

Ochi senini

Se vede în ochi și se citește pe chip, atunci când omul re-descoperă natura. E o senzație de claritate și certitudine. E un sentiment de apartenență și incluziune în ceva mareț. E de parcă te-ai regăsi.

O am în mine de fiecare dată când urmăresc un răsărit, când ajung într-un luminiș în pădure sau mă minunez de o vedere urcând pe o șa de munte. ✍

Jocul și bucuria copilului tău, în lumea Goose&Goose

Imaginați-vă doar, pe o suprafață uriașă, de 2200 mp, un adevărat orașel pentru cei mici, care prezintă peste 300 de mărci diferite de tot felul de jucării, cărucioare moderne, țarcuri, premergătoare, inclusiv vehicule electrice; mobilier pentru copii, precum și produse pentru nou-născuți, alimente pentru copii și produse chimice de uz casnic. Impresionant și îmbucurător, pentru că orice tip de produs poate fi găsit de cea mai bună calitate și în același loc.

Hipermarketul Goose&Goose este primul proiect din Moldova care oferă o gamă completă de bunuri pentru copii. Aici veți găsi tot ce aveți nevoie pentru copilul dvs. de la 0 la 16 ani, iar când doriți să îl surprindeți cu un cadou original pentru ziua lui sau Crăciun, Goose&Goose devine inspirația perfectă.

Pentru că alegând Goose & Goose – alegeți cea mai bună calitate și cele mai renumite mărci europene.

Cybox, Hot Wheels, Barbie, Antonio Juan, Paola Reina, MICRO, Peg Perego, Hasbro, Baby Born, Janod, Djeco, LEGO și multe altele vă așteaptă la Goose & Goose.

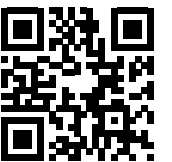
Hipermarket Goose&Goose:
str. Albișoara 42,
tel.: +373 79 510 510

Magazine de rețea:
str. Trandafirilor 1; str. Vlaicu Pârcălab 45

@goosegoose.md
@GooseGoose.md

Pentru livrare rapidă a produselor preferate din lumea Goose&Goose, accesați <https://toystoys.md/> sau apelați la nr. de tel.: +373 68 988 988

CHIȘINĂU-ISTANBUL

CALL CENTER: +373 22 830-830
WWW.AIRMOLDOVA.MD

Our Fleet

Air Moldova operează cu trei tipuri de aeronave. Toate avioanele corespund standardelor de securitate ale Asociației Internaționale de Transport Aerian (IATA), a cărei membru activ este din anul 2004. Modernizarea flotei aeriene a permis inaugurarea de noi curse și a dus la creșterea considerabilă a numărului de pasageri și a volumului de mărfuri transportate. ✂

Three types of aircraft are used by Air Moldova. All aircrafts meet IATA (International Air Transport Association) safety requirements and is an active IATA member since 2004. Our air fleet modernization allowed for launching new routes and resulted in a significant increase of the number of passengers and of the volume of shipped freight. ✂

Airbus A321 – YR-ADI

Passenger capacity – 220
Maximum operating speed – Mach 0.82 (871 km/h)
Range – 5 950 km
Maximum altitude – 11,900–12,500 metres

Airbus A321 – ER-AXR

Passenger capacity – 220
Maximum operating speed – Mach 0.82 (871 km/h)
Range – 5 950 km
Maximum altitude – 11,900–12,500 metres

Airbus A320 – ER-AXA

Passenger capacity – 162
Maximum operating speed – Mach 0.82 (871 km/h)
Range – 6 100 km
Maximum altitude – 11,900–12,500 metres

Airbus A319 – ER-AXM

Passenger capacity – 150
Maximum operating speed – Mach 0.82 (871 km/h)
Range – 6 950 km
Maximum altitude – 11,900–12,500 metres

Airbus A319 – ER-AXL

Passenger capacity – 144
Maximum operating speed – Mach 0.82 (871 km/h)
Range – 6 950 km
Maximum altitude – 11,900–12,500 metres

**LIVRĂM RAPID ȘI SIGUR
ÎNCĂRCĂTURA TA CARGO
ÎN ORICE COLȚ AL LUMII.**

+373 22 526 458 • CARGO@AIRMOLDOVA.MD

Tarifele Serviciilor Opționale la cursele Air Moldova în aeroportul Chișinău
Дополнительные услуги на рейсы Air Moldova в аэропорту Chișinău
Optional Services Fees on Air Moldova flights at Chișinău airport

Serviciile Opționale / Доп. Услуги / Optional Services

Fee/Tarif*

Trecerea rapidă a procedurilor de control (Fast Track) Ускоренное прохождение процедур контроля Fast Track Lane	5€
Înregistrarea cu prioritate (Check-in) Приоритетная регистрация (Check-in) Priority Check-in	5€
Acces la Business Lounge (până la 3 ore) Доступ в бизнес-зал (до 3-х часов) Business Lounge Access (up to 3 hours)	25€
Trecerea rapidă a procedurilor de control + Check-in cu prioritate + Acces la Business Lounge (până la 3 ore) Приоритетная регистрация + Ускоренное прохождение контроля + Доступ в бизнес-зал (до 3-х часов) Fast Track Lane + Priority Counter Check-in + Business Lounge Access (up to 3 hours)	30€
Transport individual din terminal la aeronava Индивидуальный транспорт от терминала к самолету Individual transport from terminal to aircraft	15€
Acceptarea pasagerilor după finalizarea înregistrării Поздняя регистрация на рейс после закрытия регистрации Late passengers acceptance, after check-in closure	60€

* tarifele sunt indicate in euro per 1 pasager achitarea se efectuează în valuta națională MDL conform ratei de schimb publicate

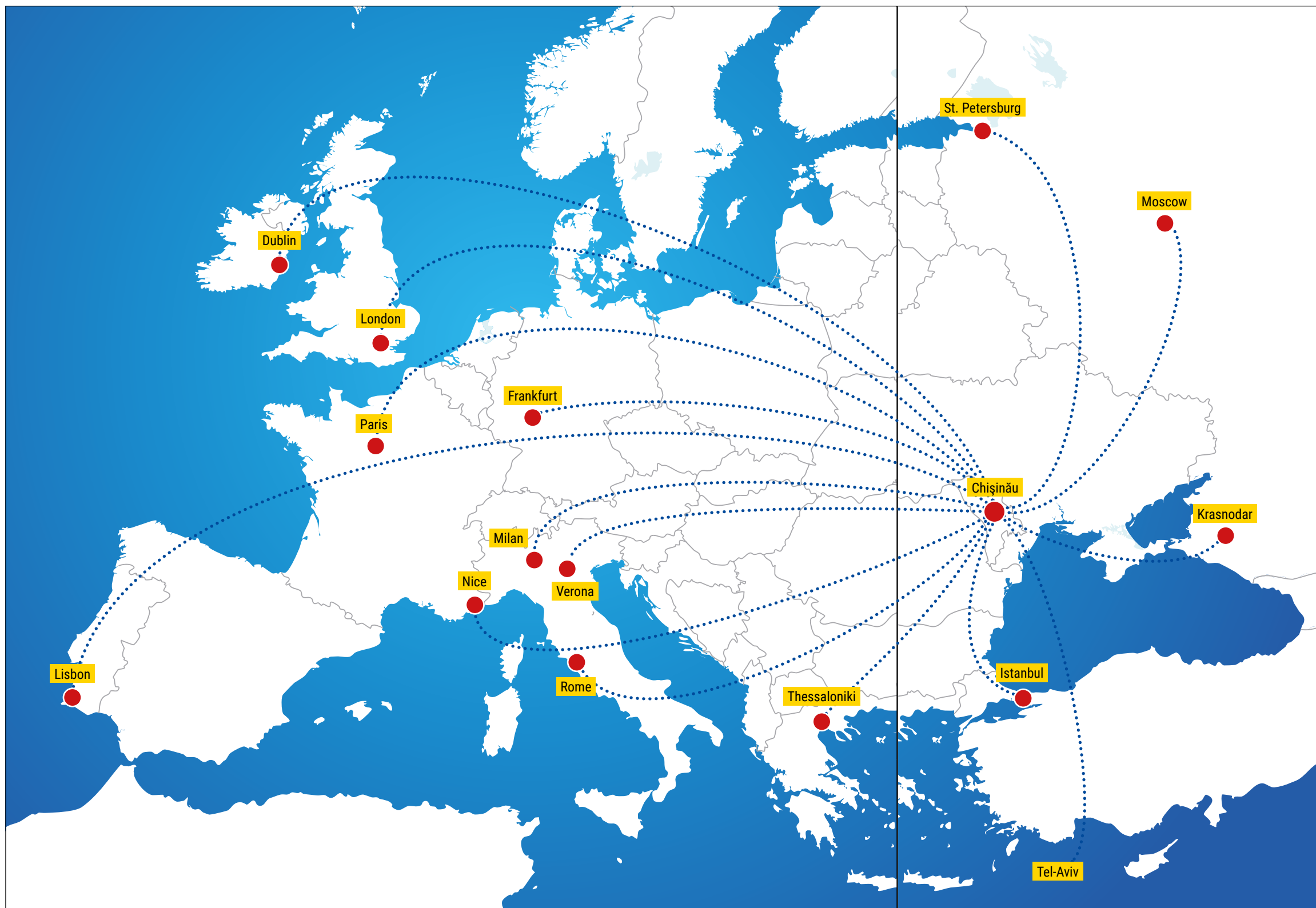
* тарифы указаны в евро за пассажира оплата производится в национальной валюте MDL по опубликованному курсу валют.

* fees are indicated in euro per 1 passenger payment is made in national currency MDL according to published change rate

* Rezervarea unui loc anumit în aeronavă este disponibilă online pe www.airmoldova.md

* The reservation of a certain place in the aircraft is available online on www.airmoldova.md

* Бронирование определенного места в самолете доступно на сайте www.airmoldova.md.

PARTENERIATE

Air Moldova cooperează cu companii aeriene din întreaga lume prin intermediul diferitor tipuri de acorduri – MITA, IET, SPA. Aceste acorduri permit clienților Air Moldova să cumpere bilete pentru zboruri de legătură operate de partenerii Air Moldova pentru orice destinație din lume la prețuri atractive. Parteneriatele le oferă pasagerilor Air Moldova posibilitatea să cumpere bilete de avion de la o singură agenție, beneficiind astfel de oferte foarte atractive.

ACORDURI MULTILATERALE INTERLINE / ÎNTRE COMPANII (MITA)

Biletele cumpărate la agențiile de bilete ale Air Moldova sunt acceptate de partenerii noștri din toată lumea și invers.

ACORDURI ELECTRONICE INTERLINE (IET)

Acordurile IET presupun că biletele electronice cumpărate de la oficiile Air Moldova sunt valabile în bazele de date ale partenerilor și sunt acceptate de toți partenerii interline care operează zboruri în toată lumea și viceversa.

ACORDURI TARIFARE SPECIALE (SPA)

Acordurile Tarifare Speciale le oferă pasagerilor Air Moldova posibilitatea de a călători în toată lumea la prețuri de ofertă foarte atractive, puse la dispoziția Air Moldova de către partenerii săi.

PARTNERSHIP

Air Moldova cooperates with airlines around the world on basis of different types of agreements – MITA, IET, SPA. These agreements allow Air Moldova customers to purchase air transportation to connecting flights operated by Air Moldova’s partners all round the world at attractive price offers. Such partnerships give opportunity to Air Moldova’s passengers to purchase air tickets at one agency at very attractive fare offers.

MULTILATERAL INTERLINE AGREEMENTS (MITA)

Tickets purchased from Air Moldova ticket offices are accepted by all its interline partners world-wide and vice versa.

ELECTRONIC INTERLINE AGREEMENTS (IET)

IET agreements assume that electronic tickets purchased from Air Moldova ticket offices are available in own database of its partners and are accepted by all its interline partners world-wide and vice versa.

SPECIAL PRORATE AGREEMENTS (SPA)

Special Prorate Agreements provide unique opportunity to Air Moldova passengers to travel world-wide at very attractive fare offers that are provided to Air Moldova by its partners.

Dăruiește o călătorie cu Air Moldova

GIFT JOURNEYS WITH AIR MOLDOVA

Sunteți în căutarea cadoului perfect pentru cei dragi? Aveți ocazia să le oferiți persoanelor apropiate mai mult decât un simplu cadou. Îi puteți bucura cu o experiență, un mod inedit de a aduna amintiri, pentru că amintirile sunt cele mai frumoase cadouri.

Air Moldova a lansat un nou produs – certificatele „Zbor în Dar”, pe care le puteți dăruia celor dragi, ei având oportunitatea să aleagă singuri destinația spre care doresc să zboare, într-o călătorie frumoasă și memorabilă.

„Zbor în Dar” este un certificat de valoare ce poate fi utilizat atât pentru a cumpăra bilete de avion la cursele directe operate de Air Moldova, cât și pentru achitarea serviciilor adiționale ale companiei noastre.

Valoarea voucherului va fi indicată în funcție de alegerea cumpărătorului. Suma desemnată pe voucher se folosește exclusiv pentru servicii și bilete de avion. Deținătorul certificatului nu are posibilitatea de a primi contravaloarea acestuia în lei moldovenești. Voucherul poate fi utilizat o singură dată, încasând toată valoarea nominală a acestuia.

Dacă suma produsului solicitat este mai mică decât valoarea certificatului, diferența nu se returnează. Deținătorul achită suplimentar, dacă solicită bilete de avion sau servicii mai scumpe decât valoarea certificatului.

Voucherele pot fi cumpărate de la agenția Air Moldova din Chișinău (str. Negruzzi 10). Certificatul este valabil 12 luni din momentul emiterii și poate fi valorificat la agenția de unde a fost procurat sau în aeroportul Chișinău.

Certificatul „Zbor în Dar” poate fi cumpărat și online, pe site-ul www.airmoldova.md, accesând secțiunea Gift e-Voucher. Pentru detalii și informații despre acest certificat și alte servicii ale companiei Air Moldova, puteți apela Air Moldova Call Center, la numărul de telefon +373 22 830 830.

Are you in search of the perfect gifts for your loved ones? You can offer more than a simple present. You can offer an experience, a beautiful way to collect memories, as memories are the most beautiful gifts.

Air Moldova has launched a new product: „Zbor în Dar” gift vouchers. You can offer them to your loved ones, and they will have the opportunity to choose the destination themselves, for a beautiful and memorable trip.

„Zbor în Dar” is a voucher that can be used both for buying plane tickets for direct flights operated by Air Moldova, and for purchasing additional services offered by our company.

The voucher's value can be chosen by the buyer. The amount indicated on the voucher can be used only for purchasing services and plane tickets. It is not possible to exchange the voucher for Moldovan Lei. Your voucher can be used only once, by redeeming it entirely, at its face value.

If the price of the requested product is lower than the value of the voucher, no cash will be refunded. If the holder exchanges the voucher against plane tickets and/or services of higher value, they will pay the difference.

The vouchers can be purchased from Air Moldova agency in Chișinău (str. Negruzzi 10). Your voucher will be valid for 12 months from the date of issue and can be redeemed at the agency where it has been bought or at Chișinău airport.

„Zbor în Dar” vouchers can also be purchased online at www.airmoldova.md, by going to Gift e-Voucher. For details and information about this voucher and other Air Moldova services, you can call Air Moldova Call Center on: +373 22 830 830.

Chişinău

Phone: +373 22 830 830
 E-mail: agency@airmoldova.md
 Address: bd. Negruzzi 10, Chisinau, MD-2026, Moldova
 Address: Chisinau International Airport, Departure Hall, Moldova

Frankfurt

Phone: +4917666811468
 Email: frankfurt@airmoldova.md
 Address: 60549 Frankfurt International Airport Terminal 2, Halle E, Counter 905-906

Lisbon

Phone: +351 218 446 408
 Mobile: +351 961 709 882
 Email: lisbon@airmoldova.md
 Address: Portugal, Lisbon Airport, Terminal 1, Departures

Dublin

Phone: +353 1 877 2519
 Mob.: +353 87 231 3362
 E-mail: tatiana@skytours.ie
 Address: 76, Talbot Street, Dublin 1, Ireland

Istanbul

Phone: +90212638209596
 E-mail: ist@casioairservice.com, ticketsale@casioairservice.com
 Address: Casio Air Servis Hizmetleri D Tic. ltd.şti Ordu Cad. laleli iş Merkezi No: 89 Kat 3, D-201 Laleli-Fatih/ist

London

Phone: +44 75 25825856
 Email: london@airmoldova.md

Rome

Phone: 199201701 (for calls from Italy only)
 E-mail: airmoldova@gsair.it
 Address: Via Salandra 1/A, Rome 00187, Italy

Milano

Phone: 199201701 (for calls from Italy only)
 E-mail: airmoldova@gsair.it
 Address: c/o Turro Viaggi, Via Privata della Torre, 1, 20127 Milano, Italy

Verona

Phone: 199201701 (for calls from Italy only)
 E-mail: airmoldova@gsair.it

Tel Aviv

Phone: +972 37961422
 Email: infoam@caspi-aviation.co.il
 Address: 1 Ben Yehuda st. 6380101 Tel Aviv, Israel.

Moscow

Phone: +7-926-6182918
 e-mail: m-x-m2015@mail.ru
 address: Domodedovo airport, ticket desk 85

St. Petersburg

Phone: +79313199739; +79313199742
 E-mail: semenov.led@m-x-m.ru
 Address: Pulkovo airport, departure hall (domestic flights), 3 floor

Krasnodar

Phone: +7 861 263 66 08;
 +7(918) 433-80-43
 E-mail: kassa-ap@azimut2000.ru
 Address: Krasnodar airport, Domestic Arrivals Hall, ticket desk 2
 Phone: +7 861 255 26 12;
 +7(918)433-80-43
 Email: krasnaya_133@azimut2000.ru
 Address: Krasnaya str., 143/1, Krasnodar

à priori wine

Alege destinația, pune centura, decolează și lasă-te purtat în zbor. O asemenea metaforă o putem atribui companiei Apriori Wine care, din 2015, de la fondare, ne-a tot dat peste cap toate percepțiile pe care le aveam despre conceptul clasic al vinificației. Tocmai gândirea aceasta "outside the box", suntem siguri, le-a asigurat un loc printre favoriții piețelocale și celei externe. Cum?, ne veți întreba. Drumul companiei Apriori Wine începe în sudul Moldovei - Cantemir și Taraclia - de-a lungul râului Prut și în vecinătate cu rezervația naturală Codrii Tigheciului, unde cresc falnic hectare de struguri de cea mai înaltă calitate. Ulterior, sub supravegherea oenologilor, aceștia sunt transformați în vinuri seci, vinuri dulci și spumante, calitatea desăvârșită a acestora devenind cea mai râvnită valoare în companie.

Nici recunoașterea internațională la competiții vinicole n-a întâziat să apară, Apriori Wine numărând în palmares peste 30 de medalii de aur, argint și bronz.

Totuși, de-a lungul timpului, Apriori Wine și-a propus să devină mai mult decât o companie vinicolă. Vorbim despre lansarea spumantului în CAN-uri în 2020, care este un produs - eco-friendly. Obișnuiți cu sticla clasică de spumant, Apriori Wine a propus o alternativă pentru a încuraja consumul responsabil și s-au încumetat să ștergă stereotipul precum că vinul spumant se consumă doar la sărbători importante. Avantajul noilor doze, același spumant natural, delicios și proaspăt, rezidă în comoditatea lor. Sunt o alternativă excelentă pentru zilele caniculare și pot fi luate în orice călătorie sau aventură pe care o planificați fără să adauge prea mult la bagaje.

Curajul și echipa excelentă, conchide el, este premisa acestui produs excelent.

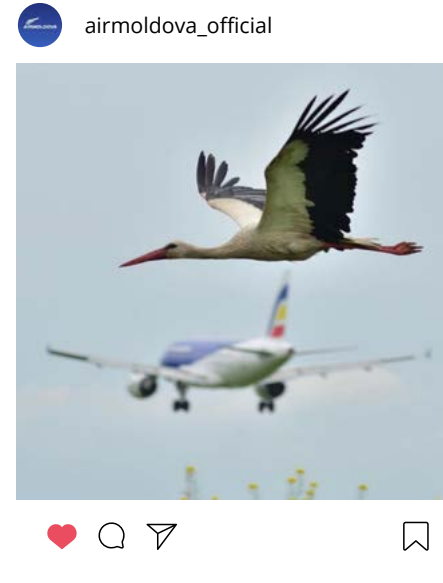
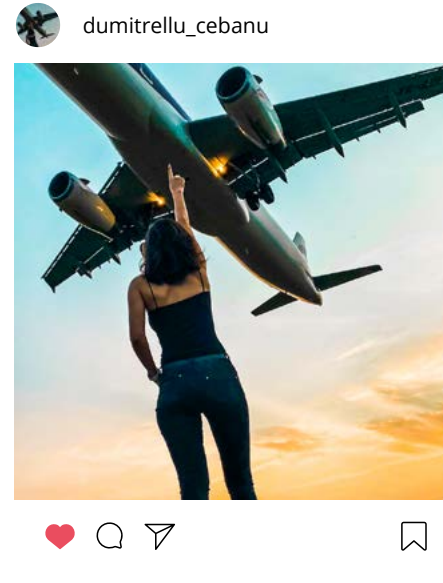

Comandă acum!
 Chiar la bordul aeronavei

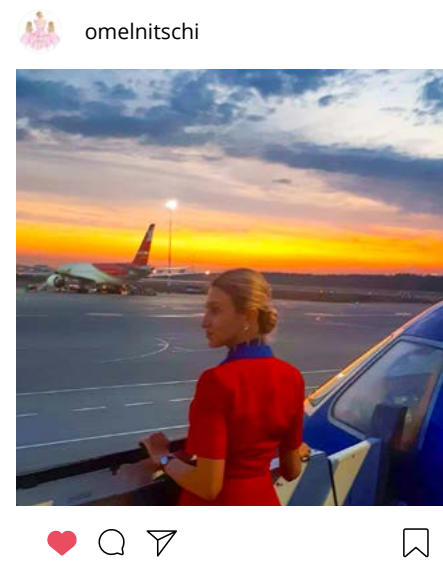
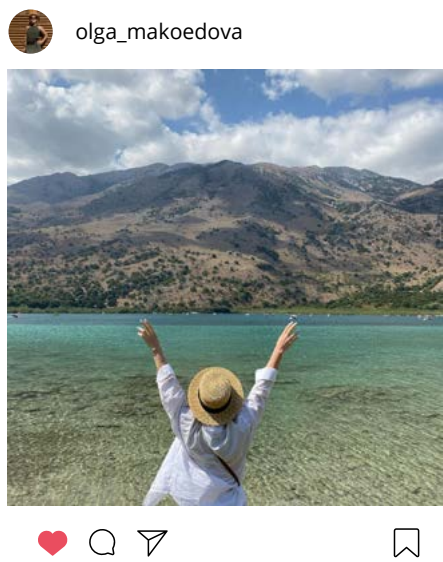
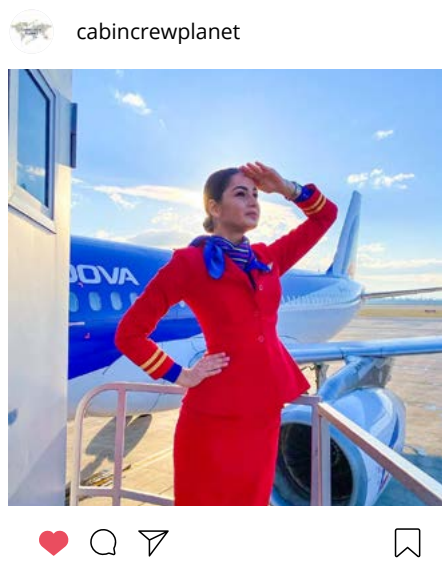
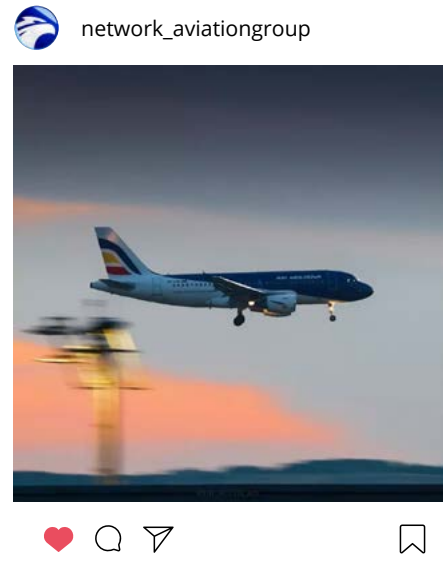
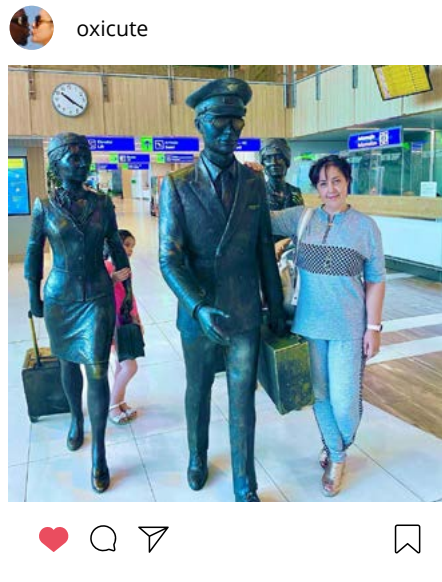
BECAUSE
 WE CAN

Zbori cu Air Moldova?
Imortalizează momentul
folosind hashtagul
#airmoldova, iar noi vom
avea grijă să-ți includem
fotografia în următorul
număr al revistei Altitude.
Te așteptăm pe
paginile noastre!

Decorul care știe să-ți transmită emoțiile

Vizualul și esteticul sunt esențiale în zilele noastre. Un spațiu decorat laconic și cu gust, armonia stilistică în alegerea detaliilor și crearea unei atmosfere festive la eveniment sunt imposibile fără implicarea unei agenții de decor profesionale, specializată în evenimente.

Agenția Medeya Decor dezvoltă concepte de eveniment individuale pentru fiecare client, ținând cont de toate dorințele acestuia, transformându-le și adaptându-le spațiului ales pentru sărbătoare.

Indiferent dacă intenționați să aduceți un hambar rustic la următorul nivel de șic sau să adăugați o notă de fler modern unei săli de bal clasice, nu există bariere pentru o echipă creativă și dedicată. De la selecția de culori și forme a șervețelelor, alegerea unui anumit tip de flori și verdețuri pentru a crea un aranjament

floral pentru mesele invitaților, căutarea de veselă stilizată, până la conceperea construcțiilor de decor mari și mai neobișnuite, Medeya Decor crează exclusiv pentru evenimentul dvs.

Avantajul agenției Medeya Decor este că pentru această echipă nu există cuvântul NU. Medeya Decor are propriul atelier pentru realizarea oricărui model de construcție pentru zone de întâlnire, zone foto, galerii sau abordări neordinare de decor.

Medeya Decor este mereu pe poziții să vă transforme cel mai prețuit vis în realitate, iar realitatea într-un basm de neuitat. ✍

Fall in
Love
with

PARADIS
JEWELLERY

www.paradis.md

 Золотая
Корона®

Transferuri de bani convenabile, din Europa în Moldova și în alte țări

KoronaPay

★★★★★ 4.6

доступно в
Google Play

Загрузите в
App Store

Mai multe despre serviciu citiți în paginile 28–29